

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 - Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 - Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 - Telefon št. 190
Računi pri pošti čez avtomat: Ljub-
ljana št. 11842, Praha čisto
78 180, Wien št. 105 241

JUTRO

Naročnina zveša mesec 25 - Din.
za tuzemstvo 40 - Din

Uredništvo
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telet št. 190.
Rokopisi se ne vračajo - Oglas: po
tarifu

Madžarski moratorij

**Snoči je bila objavljena vladna odredba o proglasi-
sitvi transfernega moratorija**

Budimpešta, 22. decembra. Snoči se je
vlada, ki je razpravljala o na-
črtu finančnega ministra Koranyija za
proglasitev transfernega moratorija. Vlada
je popolnoma soglasna z odreditvijo no-
tranjega moratorija in plačevanja nadalj-
njih posojil v madžarski valuti. Popoldne
je bila naredba predložena odboru triintri-
desetih, jutri pa bo objavljena v uradnem
listu.

Budimpešta, 22. decembra. Zvečer je
bila objavljena vladna odredba o trans-
fernem moratoriju. Parlamentarni odbor 33-
tih v parlamentu je razpravljal o njej ter vzel
na znanje poročilo novega finančnega mi-
nistra barona Koranyija o njegovih poga-
janjih z inozemskimi upniki, kakor tudi o
uvečjanju moratorija glede preno-
sa v inozemstvo (transferja za
anuitete zunanjih posojil). Ta moratorij ne
bo veljal za naslednja inozemska posojila:
1. za posojilo Društva narodov iz l. 1924;
2. za odplačilne obroke predvojnih dolgov
po pogodbah iz Innsbrucka in Prage, ki
predstavljajo zahteve takozvanih Caisse
Communes; 3. za vse višete državne dolgo-

ve; 4. za posojila v funtih, ki je bilo najeto
letos avgusta meseca in ga je vodil del dala
Francija; 5. za odplačilne obroke predvoj-
nih dolgov Budimpešte po takozvani po-
godbi iz Ostenda.

Pariz, 22. decembra. d. »Paris Météz«
protestira proti madžarski nameri, da proglasi
moratorij za vse inozemske dolgove.
List napada Madžarsko, češ, da hoče pro-
glasiti moratorij sedaj, ko je dobila še
pred kratkim precejšnje francosko posojilo.
Francija je podprla Madžarsko le zato,
da ne bi proglasila moratorija. List pripo-
minja, da so tečaj madžarskih deviz padli
na pariski borzi.

Poslanec Franklin Bouillon je na današ-
nji seji parlamenta vložil interpelacijo, v
kateri je zahteval od vlade pojasnilo o
madžarski nameri, da se proglasi morato-
rij. Bouillon je opozoril vlado na posledice
ki bi jih izzval ta moratorij glede na po-
slednje francosko posojilo.

Budimpešta, 22. decembra. AA. Madžarski
parlament je odgodil svoje seje do 14. janu-
aria 1932.

Osnovanje republikanske fronte v Nemčiji

**Združitev vseh republikanskih organizacij pod enotnim vodstvom za
obrambo pred hitlerjevci**

Berlin, 22. decembra. d. Vedno bolj očit-
no stremjenje narodnih socialistov, da bi
prevzeli državno oblast, je izzvalo močan
republikanski protipokret. Že nekaj časa se
vrše pogajanja o osnovanju velike republi-
kanske enotne fronte, ki potekajo ugodno.
V tej enotni fronti se bodo združile vse re-
publikanske organizacije, bodisi strokovne,
sportne ali katerekoli druge. Osnovan je
že blok, ki ga tvorijo strokovne organiza-
cije, republikanski »Reichsbanner« in sport-
ne zveze. Sedaj se vrše pogajanja s karte-
lom republikanskih zvez v Nemčiji, ki so
pripravljene pridružiti se novemu bloku.
V kartelu pod imenom »Republikanska držav-
na zveza« so združene zveze republi-
kanskih uradnikov, nemška liga za člove-
ško pravice, republikanska sodniška zveza,
republikanska dijaška zveza, organizacija
republikanskega tiska itd.

Bržkone bo že kmalu po novem letu os-
novana obrambna fronta republike, katere
prva naloga bo pozvati vse republikanske
stranke, državne oblasti in deželne vlade

na veliko konferenco z geslom: »Za močno
republiko, vvojsko, policijo in justico, pro-
ti nasilju in državljanski vojni.« Konferenci
bo predsedoval predsednik državnega zbora
Loebe. Povsem v skladu s temi pripra-
vami se vrši reorganizacija »Reichsbanner-
ja«, velike republikanske organizacije front-
nih bojnikov. »Reichsbanner« bo tako
reorganiziran, da bo v trenutku potrebe
popolnoma pripravljen.

Berlin, 22. decembra. d. Proces proti na-
rodnim socialistom, ki so na lansko Silve-
strovo ustrelili nekega člana »Reichsbanner-
ja« in nekega pasanta na ulici ter nato
pobegnili na Tirolsko, je bil včeraj kon-
čan. Zaradi uboja sta obsojena trgovca Ru-
dolf Becker ter zidar Maks Hauschke na
7 let težke ječe. Slikarski vajenec Kollatz,
ki je bil v obtožnici označen kot glavni kriv-
ec, je bil zaradi mladosti obsojen na 7
mesecev ječe. Trgovca Heinrich pa prav ta-
ko zaradi olajševalnih okoliščin na 4 mese-
ce.

Nova japonska ofenziva v Mandžuriji

**V Mandžuriji divjajo zopet krvavi boji — Odstop nankinške vlade
Mednarodna mandžurska komisija**

Mukden, 22. dec. g. Že 48 ur divjajo v
Mandžuriji zopet ogorčeni boji. Japonske
čete so pod vodstvom generala Morija pre-
korčile reko Liao severno Mukdena ter po
temeljnih artiljerijskih pripravah zavzele kraj
Hakumen. S to zmago so Japonci dosegli
svojo prva dva cilja nove ofenzive, ker so
namreč že včeraj zasedli po krvavi artilje-
rijski bitki mesto Tungkiangse. Hakumen,
ki leži približno 30 km vzhodno od Tung-
kiangseja, je bil dosedaj glavno oporiš-
če odpuščenih kitajskih vojakov, ki so
ogržali vso pokrajino severno Mukdena.

Mukden, 22. dec. AA. Japonske čete na-
daljujejo zasledovanje razbojnikov v po-
krajini okoli Činčova. Čete imajo baje na-
log, da ne smejo prodrati v kraje zapadno
južne železnice, če ostanejo redne kitajske
čete nevalne.

Za šefa japonskega generalnega štaba je
imenovan princ Kotohito, član vrhovnega
vojnega sveta. Dozdaj je bil šef generalne-
ga štaba general Hanzo Kanaya. Princ Ko-

tohito je študiral v vojaški šoli v Saint-
Cyru.

Nanking, 22. dec. s. Nacionalna vlada je
odstopila. Čangkašek je z letalom odpo-
toval v svoje rojstno mesto Fenghuo. Za-
časni ministrski predsednik je poslal mi-
nistre, naj ostanejo na svojih mestih in ni
hotel sprejeti njihove odstopke. Kakor me-
nijo, je Čangkašek odpotoval, ker je slu-
til, da bo njegova stranka na plenarni seji
Kuomintanga ostala v manjšini zaradi bliž-
njega prihoda delegatov iz Kantona.

Zeneva, 22. dec. AA. Anketna komisija
za proučitev dogodkov v Mandžuriji bo ta-
kole sestavljena:

Litton za Anglijo, general Claudel za
Francijo, Schne, poslanec in bivši guverner
vzhodne Afrike, za Nemčijo, Aldo Bran-
dini, bivši poslanik v Berlinu, za Italijo, Li-
mesa, ravnatelj ameriških železnice v Fran-
ciji za svetovne vojne, za Zedinjene drž-
ave.

Zgodovinski grad v Stuttgartu v razvalinah

Stuttgart, 22. dec. d. Pri gašenju požara v
starem zgodovinskem gradu so sodelovali
gasilci, policisti in vojniki, ki se jim je po-
srečilo ožgati lokalizirati na eno samo krilo
poslopja. To se je zgodilo okoli polnoči,
vendar pa se je vso noč nadaljevala borba
z divjim elementom. Kljub hudemu mrazu
je stalo okoli gradu nad tisoč ljudi vsa
noč ter gledalo veličastni prizor. Pri gaše-
nju se je več gasilcev ponesrečilo. 10 so
jih morali odnesti zaradi zastrupljenja v
dimu. Tri so zasule razvaline, le enega iz-
med njih so rešili. Skodlo, ki jo je povzročil
požar, cenijo na 6 milijonov mark. Ško-
da na umetniški in kulturni vrednosti te
stare zgodovinske zgradbe pa se komaj mo-
re preccnti. Popoldne požar se ni bil po-
polnoma pogasil. V jugovzhodnem delu
poslopja so se v posameznih oddelkih po-
javljali vedno novi plameni. Ob 11.15 je
bilo ugotovljeno, da je pri gašenju našel
doslej smrt en ognjegasec, dočim jih je
bilo 11 huje ali lažje ranjenih. Večji del
gradu, ki gori že 24 ur, je pretvorjen v raz-
valine.

Pred zaslišnimi gospodarskimi odredbami v Italiji

Berlin, 22. decembra. d. Po vesteh iz Ri-
ma, ki so jih prejeli tukajšnji poučeni krogi,
namerava Mussolini izvesti slične ukre-
pe, kakor jih je državni kancelar dr. Brü-
ning v svoji zadnji zaslišni odredbi, da bi
omilil vedno bolj naraščajoče gospodarske
težave. Predvsem se namerava izvesti v
Italiji zmanjšanje obrestne mere ter zni-
žanje stanovanjskih najemnin.

Kralj budimpeštanskega podzemlja obešen

Budimpešta, 22. decembra. d. Pred pre-
kim sodom se je pričela dopoldne razpra-
va proti 26-letnemu zidarskemu pomočniku
Štefanu Horvatu, ki je nedavno ubil po-
noči policijskega stražmojstra Sinko. Hod-
nik sodišča so bili polni oboževalnih pri-
jateljev, ki so prišli, da vidijo zadnjega kral-
ja budimpeštanskega podzemlja, zloglas-
nega Pišto Horvata. V gotovem trenutku
je nastal tak nered, da je predsednik so-
dišča pustil izprazniti sodno poslopje. Raz-
prava se je pričela s tričetrturo zamudo.
Razsodba bo izrečena še noč. Ker ni no-
benega dvoma, da bo preki sod obsojil
Horvata na smrt na vesalih, bo obešen še
v teku noči. Krivnik Kozarek je izvršil že
vse potrebne priprave.

Budimpešta, 22. decembra. g. Razprava
pred prekim sodom proti 26-letnemu zidar-
ju Štefanu Horvatu, ki je umoril policijs-
kega stražnika Sinko, se je pričela dopol-
odne in je trajala do 6. zvečer. Horvat je
bil obsojen na smrt na vesalih. Ker ga
ničje ni priporočil za pomilostitev, je bila
smrtna kazen ob pol 8. zvečer izvršena.

Mussolini v Milanu

Milan, 22. decembra. AA. Mussolini je
prispel s svojo rodino v Milan, kjer je
umrl njegov brat Arnaldo.

Požar v italijanskem vojnem poveljništvu

Firence, 22. decembra. d. V palači, v ka-
teri je poveljstvo vojnega zbora, je nastal
včeraj požar. Gasilci so s pomočjo milice
gasili vso noč in so komaj preprečili, da
se ogenj ni razširil na vse dele hiše. Po-
žar je uničil približno 100 sob. Listine vo-
jaškega poveljstva so mogli še pravočasno
rešiti.

PRED ODLOČITVIJO V BASLU

**Vprašanje nezavarovanega dela reparacij bo prepuščeno v odločitev
reparacijski konferenci vlad — Evropska akcija proti ameriškim
upnikom — Jules Sauerwein o možnosti nove zasedbe Porenja**

Basel, 22. decembra. d. Položaj baselskih
pogajanj se je včeraj popoldne nekoliko
zboljšal. Dočim se v zasebnih razgovorih
delegatov dopoldne ni posrečilo doseči spo-
razuma, zaradi česar se je na raznih stra-
neh poudarjala potreba odgoditve, se lah-
ko sedaj računata z pozitivnim izidom in z
zaključitvijo posvetovanj pred božičem.
Predvsem se je včeraj popoldne posrečilo
v triurni zaupni seji plenuma doseči na-
čelni sporazum o poročilu, ki ga ima iz-
dati posvetovalni odbor. Čeprav niso bile
odstranjene vse težkoče, vseeno zagotav-
ljajo, da bo poročilo vsebovalo izčrpne po-
datke o nemškem gospodarskem položaju,
ki bodo omogočali logične zaključke glede
na reparacijsko vprašanje. Končni zaključ-
ki bodo prepuščeni prihodnji konferenci
vlad in zato sedaj tudi ne bodo formulirani
v določenih oblikah. Poročilo posveto-
valnega odbora banke za mednarodna pla-
čila o plačilni možnosti Nemčije bo torej
sestavljeno na tej podlagi. Že sinoči se je
sestal redakcijski odbor, v katerem so Be-
neduce, Melchior, Rist in Layton, da se-
stavijo končno besedilo poročila, ki bo
bržkone gotovo že jutri.

Basel, 22. decembra. d. V posvetoval-
nem odboru za mednarodna plačila se
pojvajo v zadnjem času neprestano novi
zapletitjaji, ki otežujejo sprejete končne
poročila. Čeprav se neprestano širijo na-
sprotni glasovi, upajo francoski in angle-
ški delegati kljub temu, da bo odbor do-
vršil svoje delo že pred božičem. V goto-

vih krogih trdijo, da so angleški delegati
predlagali, naj se glede na težki gospo-
darski položaj Nemčije podaljša Hooverov
moratorij še za štiri leta.

Pariz, 22. decembra. d. Po zadnjih ve-
steh iz Basla priporočajo strokovnjaki v
posvetovalnem odboru banke za mednarodna
plačila, naj se odgode plačila zavarovanega
dela reparacij, ki znaša 1200 milijonov
mark, za dobo dveh let. Najbolj sporno
vprašanje, ki se tiče nezavarovanega dela
reparacij, se v poročilu posvetovalnega
odbora ne bo obravnavalo, ker ne spada
v njegovo pristojnost, vendar pa bo pri-
poročil odbor konferenci vlad proučitev
celotnega problema vseh vladnih dolgov.
Francosko-angleški razgovori o reparacijski
konferenci vlad so končani, ne da bi
došlo do kakega pozitivnega zaključka.
Razgovori se bodo v kratkem zopet obno-
vili.

»Tempe« poroča, da Francija sicer od-
klanja prednost zasebnih dolgov pred re-
paracijami, ne ugovarja pa, če bi se nem-
skim zasebnim upnikom zopet odkazal go-
tov odstotek nemških reparacijskih plačil.

Pariz, 22. decembra. d. Poluradni komu-
nične poročila, da so bila pred dnevi zapo-
četa francosko-angleška reparacijska po-
gajanja prekinita ter odgodena na nedolo-
čen čas. Komunikacije po znanih izjavah La-
vala ne vzbujajo zaupanja. Angleški astop-
niki so zagovarjali naziranje, da se mora
doseči končna uredba reparacijskega vpra-

šanja iz povsem enostavnega razloga, ker
je stabilizacija evropskih valut v tesni zvezi
z reparacijskim vprašanjem. Francija ni
pristala na to mnenje ter je ponovno za-
htevala priznanje prednosti reparacijskih
dolgov. Morda bi se angleško-francoski
razgovori nadaljevali, če bi se Zedinjene
države ne izkrole proti črtanju vojnih dol-
gov. Zato se vrača odgovornost za njho-
vo prekinjenje na ameriški kongres. Po-
javljajo se zopet glasovi, ki zahtevajo
združenje evropskih držav proti ameriškim
upnikom. Pesimistično razpoloženje se je
zaradi prekinjenja angleško-francoskih raz-
govorov znatno povečalo.

Amsterdam, 22. decembra. d. Znani fran-
coski novinar Jules Sauerwein, ki ima Jo-
bre zveze s francoskim zunanjim minist-
stvom, je objavil v raznih nizozemskih li-
stih članek, ki je vzbudil mnogo pozornost.
V njem obravnava neuspehe Društva
narodov ter govori o možnosti nove voja-
ške operacije Francije proti Nemčiji. Sau-
erwein pravi med drugim: Če bo došlo
do nesreče, da se ne bodo mogli vzdržati
mirovni in harmonični odnosi z Nemčijo,
je še vedno tu renska meja, katere po-
ročje moramo zasesti in če bomo enkrat
tamkaj, bomo imeli dolžnost, jamčiti za
varnost ob Renu. To vse je sicer hipoteza,
ki pa ne omogoča Društvu narodov od-
vsa početka, odločiti med uporabo po-
godb in vojno, ki je naperjena proti po-
godbam.

Opozorilo inserentom!

**Inserati in mali oglasi za božično številko „Jutra“,
ki izide že jutri, v četrtek, se sprejemajo le še danes
dopoldne. Kasneje došli inserati bodo uvrščeni le,
ako bosta dopuščala čas in prostor**

Ameriški senat o Hooverovem moratoriju

**Burna debata o ratifikaciji moratorija — Napadi proti predsedniku
Hoovru**

Washington, 22. decembra. n. Med veliko
napetostjo se je pričela včeraj razprava o
ratifikaciji Hooverovega moratorija in o
amandamentu o vojnih dolgovih, ki je bil
sprejet v reprezentanci zbornici.

Prvi govornik je bil senator Smoots,
ki je zagovarjal Hooverov predlog ter po-
darjal, da so predsednik Zedinjenih držav
prisiljeni s temu koraku gospodarske raz-
mere. Nemčiji je letos julija meseca gro-
zil gospodarski polom in če bi prišlo do
njega, bi vse svetovno gospodarstvo obču-
talo hude posledice te katastrofe.

Senator Walsh je v svojem govoru
opozarjal, da nalaga ameriška zakonodajna
vlada dolžnost, da skrbí v prvi vrsti za
dobrobit ameriškega naroda. V Massachusettsu,
ki ga zastopa, obstoja še vedno pa-
nično razpoloženje in polomi bank so na
dnevnom redu. Govornik je zahteval, naj
se osnuje skupna komisija obeh zbornic,
ki naj bi proučila vse okoliščine poloma
na Wallstreetu l. 1929.

Senator Howel je očital vladi, da je
bila preveč ustrezljiva napram evropskim

državam na račun ameriškega prebival-
stva. Predlagal je, naj bi moratorij stopil
v veljavo šele tedaj, če bi zavzemiki vrnili
Nemčiji mandatne kolonije. Howell je ostro
napadal Francijo, češ, da ji ni treba in ni
ne zasluži upoštevanja.

Na koncu je govoril najhujši nasprotnik
Hooverove politike senator Johnson, ki
je označil Hooverov predlog kot protizako-
nit in protustaven. Protizakonit je zato,
ker je po njegovem mnenju predsednik
Hoover s svojo odredbo o moratoriju pre-
korčil delovno področje, protustaven pa
zato, ker je odprl pot možnosti, da bo
Amerika puščenjena v vprašanje, za kate-
ra bi se ji ne bilo treba zavzemati. John-
son je zlasti ostro nastopil tudi proti se-
natomem, ki so se že vnaprej obvezali,
da bodo glasovali za Hooverov predlog, če-
prav se ne zavedajo, kako obsežnega po-
mena je za ameriški narod. Končno je
Johnson napadel predsednika Hoovera, ker
je pustil pregovorniti od Francije za
stabilizacijo, da ima Nemčija plačati tudi neza-
varovane dele svojih dolgov.

Obračunavanje s heimwehrovci

**Zanimiva debata o Pirmerjevem procesu v štajerskem deželnem zboru
Deželni glavar dr. Rintelen kot zagovornik Heimwehra**

Gradec, 22. decembra. d. Na včerajšnji
seji štajerskega deželnega zbora je prišlo
med proračunsko debato tudi do razprave
o oprostilni razsodbi v procesu proti dr.
Pirmerju in ostalim heimwehrovcem. Soci-
alno-demokratski poslanec Göller je po-
udarjal, da obstoja sicer prepoved javnih
pohodov in posebna vladna odredba za be-
žično premirje, kljub temu pa je prišlo po
oprostilni razsodbi v Pirmerjevem procesu
do uniformiranih pohodov in demonstracij.
Zaradi tega nastaja za delavstvo vprašanje,
ali mora le ono upoštevati zakone. Deželni
glavar dr. Rintelen je izpovedal kot oriča,
da uporniki dne 13. septembra niso nastopi-
li niti proti njemu, niti proti državni oblasti.
Na ta način je povsem umevno, da so de-
želne glavarja poslanci pri procesu po-
zdravili s klici »Naš Tone« in »Naš kralj
Anton«, kar povsem poljuben moralno pro-
palost na štajerskem. Prav tako je dobro
znano, da se nameravajo novi prevratni po-
izkusi, saj govori knez Starheimberg o tem
vsako nedeljo. Govornik je poudarjal, da
je bil z oprostilno razsodbo heimwehrovski
prevrat legaliziran. To je tudi vzrok, zakaj
ima delavstvo orožje. Obstoja namreč pra-
vica samoobranbe in zato je dolžnost de-
lavstva, da skrbí za svojo oborožitev.

V svojem odgovoru je deželni glavar dr.
Rintelen navajal razna nasilna dejanja so-
cialnih demokratov v zadnjih letih. Ome-
nil je razne delavske stavke in med dru-
gimi tudi telefonsko stavko, ko je morala
vlada prositi, če je smela telefonirati. To
po njegovem mnenju vsekakor ni bilo legal-
no in ni predstavljalo spoštovanja zakona.
Razen tega so stavke povzročile mnogo
škode. Dočim je Pirmerjev prevrat trajal
le en dan, so stavke trajale več tednov.

Nadalje je očital socialnim demokratom, da
so l. 1927 zahtevali od Sepla, naj jim izroči
vlado, ko pa je to odklonil, so proglasili
železničarsko stavko. Vse to je vzrok, za-
kaj priznava zasluge Heimwehra pri vzdr-
ževanju reda in miru.

Deželni poslanec Meyssner, član Heimat-
blocka, je omenil, da so bile v Voitsbergu
najdene ročne granate povsem slične onim,
ki so jih našli tudi drugod. To niso bila no-
bena kukavičja jajca, je izjavil, temveč pra-
va rečta jajca. Strokovnjaki so izjavili, da
so bile ročne granate napolnjene z razstre-
livom, ki se ne izdeluje v Avstriji, temveč
v Rusiji.

Avtomobilska nezgoda Hitlerja

Berlin, 22. decembra. g. Adolf Hitler se je
na povratku s poroke dr. Gabela v Meklen-
burgu ponesrečil z avtomobilom. Na strni
cesti blizu Pritzwalk - Kritzja je avtomobil
zdrnil s ceste in se zalezel v drevo. Hitler
je udaril z glavo ob stekleno šipo in se znat-
no poškodoval. Duhovnu, ki je opravil po-
ročni obred, je počila nosna kost, šefarja pa
so morali z notranjimi poškodbami prepe-
liati v bolnico. Ostali polniki so se samo
prestrašili.

Odmev avstralskih volitev

London, 22. decembra. AA. Na včerajš-
nji londonski borzi so avstralski državni pa-
pirji zaradi poraza avstralske televske
trčke in demisijske ministrskega predsedni-
ka Sculina poskočili.

Zopet nove angleške carine

Pariz, 22. dec. Kakor poroča »Tempe« iz
Londona, je pričakovati nove angleške na-
redbe o zaščitnih carinah, ki bo vsebovala
povišanje carin za popolne in napol izdelke
iz železa ter jekla, kakor tudi za čevlje.

Mednarodna konferenca o brzojavnih zvezah

Beograd, 22. decembra. AA. Svet Dru-
štva narodov je povabil mednarodno trgo-
vinsko zbornico, naj pripravi za bližajočo
se mednarodno konferenco o brzojavu, ki
se bo vršila v začetku prihodnjega leta v
Madridu, obširno poročilo, v katerem naj
bodo navedene želje in potrebe poslovnih
krogov glede brzojavnih komunikacij v
mednarodnem prometu. Mednarodna trgo-
vinska zbornica se je odzvala vabilu sveta
DN in je uvedla anketo pri svojih narod-
nih odborih, v kateri zahteva konkretne
predloge za izpolnitev brzojavnih zvez
v mednarodnem prometu.

Konferenca gospodarskih ustanov o obrtnem zakonu

Beograd, 22. decembra. V prvi polovici
prihodnjega meseca se bo v prostorih beo-
grajske obrtniške zbornice vršila konfe-
renca zastopnikov vseh gospodarskih or-
ganizacij v naši državi, na kateri bodo
razpravljali o novem obrtnem zakonu.

Obsodba komunističnega agitatorja

Beograd, 22. decembra. d. Pred držav-
nim sodiščem se je danes vršila razprava
proti Janošu Kišmički, ki je po poklicu zi-
dar in ga je državni tožilec obtožil, da je
v Bački Palanki dne 7. septembra po hi-
šah in drevju lepil komunistične lepake.
Obtožen je bil zločina po čl. 1. zakona o
javni varnosti in zaščiti države. Državno
sodišče je Kišmičko obsojilo na leto dni
ječe in pet let izgube častnih pravic.

Ukinjena rečna plovba

Beograd, 22. decembra. AA. Zaradi ne-
nadnega ledu, ki se je pojavil na rekah,
je direkcija rečne plovbe začasno ukinila
potniški promet na progh Beograd—Ra-
dujevac in Beograd—Gradište.

Argentinski konzulati v Jugoslaviji

Beograd, 22. decembra. AA. Tukajšnje
argentinsko poslanstvo je obvestilo naše
zunanje ministrstvo, da je teritorialna pri-
stojnost argentinskih konzularnih zastop-
stev v naši državi takole razdeljena: Kon-
zulat v Zagrebu za dravsko, savsko, vrba-
sko, moravsko, vardarsko in dunavsko ba-
novino, konzulat v Splitu za primorsko,
drinsko in zelsk, banovino, vicekonzulat
na Sušaku pa za sreze Sušak, Bakar, Cri-
kvenico in otok Krk.

Žrtev avtomobilske nezgode

Beograd, 22. decembra. d. Pred dvema
dnevoma se je dogodila težka avtomobilska
nesreča na poti med Novim Sadom in Ze-
munom. Teda je bil težko ranjen poro-
čnik Milorad Ajdesić sofer Ivković pa je
dobil le lažje poškodbe. Nesreča se je zgo-
dila zaradi prenapete vožnje. Avto se je
prevrnil, poročnika je vrglo 7 do 8 metrov
daleč v stran. Sofer pa je ostal pri volanu.
Ajdesića so prepeljali v bolnišnico, kjer je
danes umrl.

Lastno sestro ustrelila

Podgorica, 22. decembra. Tu je sredi
trga črnogorska seljakinja Ljubica
Plackova ubila s štirimi revolverskimi
strelji svojo sestro Spaso, da bi oprala
čast svoje rodbine, ker se je vdala nemo-
ralnemu življenju.

Demonstracije brezposelnih v Budimpešti

Budimpešta, 22. decembra. s. V notranjem
mestu je prišlo danes do velikih demon-
stracij brezposelnih. Posredovati je morala po-
licija, ki je demonstrante razgnala. 180 oseb
je bilo aretiranih in odvodenih na policijo.
Straže pred parlamentom so bile zaradi več
je varnosti pomnožene.

Nova politična stranka

Ravno teden dni je, odkar so narodni poslanci, izvoljeni dne 8. novembra, kot pooblaščenca ogromne večine jugoslovenskega naroda na svojem sešanku v Beogradu sklenili ustanoviti veliko vsedržavno politično stranko pod imenom Jugoslovenske radikalne kmečke demokracije. Ta sklep, ki je zaletel pri prebivalstvu na splošno zadoščenje in odobravanje, pomenja v notranjem političnem življenju naše države izredno važen dogodek. Enotna in močna politična stranka, ki bo obsegala vse pokrajine države in vse sloje naroda pomenja nov korak naprej na poti k popolnemu demokratičnemu in parlamentarnemu življenju. Ustanovitev politične stranke je nujna posledica zapetne uvedbe parlamentarizma, izvršene z ustavo 3. septembra, ker si moderne parlamentarne življenja ne moremo predstavljati brez politične organizacije naroda.

Ako naše novo parlamentarno življenje ni in ne bo čista kopija ustanov kakršne so uvrstili v svoje javno življenje razni zapadni narodi tekom svojega večstoletnega razvoja, se zato naša ne more reči, da je naš parlamentarni sistem slab ali da je slabši od zapadnega. Izogniti se hočemo in se tudi moramo samim napakam, ki smo jih storili takoj po uedinjenju, ko smo s premalo kritike prevzeli v svoje novo državno in narodno življenje deloma stare ustanove jugoslovenskih plemen in pokrajin, deloma ustanove zapadnih narodov. Premalo smo se takrat vprašali, ali vse te ustanove še odgovarjajo pogojem našega novega življenja. Razvoj dogodkov je res tudi kmalu pokazal, da nismo krenili na pravo pot. Namesto prave demokracije in resničnega parlamentarizma smo dobili neke vrste oligarhijo, združeno z demagogijo in korupcijo. Odveč bi bilo opozarjati na opasnost, v katere je bila zaradi tega za naša država. Saj danes priznava, da je ves jugoslovenski narod, temveč tudi trezno inozemstvo, da je bil 6. januarja za Jugoslavijo naravnost rešen akt, ki je obvaroval našo mlado državo pred katastrofo.

V triletni izjemni dobi, ki je sledila 6. januarju, je jugoslovenska vlada sistematično delala na tem, da izvrši čim več velikih intencij našega vladarja. Njeno delo je bilo polno uspeha. Preuredila je državo po vidikih, ki bolje odgovarjajo našim potrebam, poceno-

stavila in izinačila je zakonodajno odstranila zastrupljajoče partizanstvo. Ona pila v narodu duh pomirlivosti in strpnosti ter čut skupnosti in vzajemnosti. Na ta način je ustvarila možnost, da se brezustavno stanje zopet likvidira in da se povrnemo v parlamentarno in demokratično življenje. Pri volitvah 8. novembra je jugoslovenski narod z mogočno manifestacijo odobril vladno politiko in izrazil svojo voljo, da se ne vrne več v nekdajne napake, temveč si zgradi svoje življenje na novi, bolj zdravi in trdni osnovi.

Taj splošni narodni volji so dali izraz narodni poslanci, ko so pretekli teden v Beogradu sklenili, da osnujejo veliko in močno politično organizacijo, ki naj poglobi v našem narodu pravo demokracijo in resnični parlamentarizem. Osnovali so politično stranko, ki v glavnem temelji na programu, na katerem je bila izvojevana veličastna volilna zmaga dne 8. novembra. V novo politično organizacijo so povabljeni vsi oni, ki jim je na srcu dobrobit našega naroda in države brez ozira na nekdanjo pokrajinsko, plemensko in versko razcepljenost. Kaiti nova stranka bo izrazila jugoslovenska, vsedržavna in vsenarodna stranka. Vzajajati hoče naš narod, da bo stvoril nov in zdrav politični kader, ki bo nosilec jugoslovenske demokracije in jugoslovenskega parlamentarizma.

Program Jugoslovenske radikalne kmečke demokracije je znan. Osnovo mu tvorijo načela, izražena že v volilnem programu vlade. Tudi on temelji na načelu pravice, pojmovanega državnega in narodnega edinstva. Prožet je z duhom zdrave demokracije, kakor odgovarja našemu čustvovanju in našim razmeram. Vsebovane so v njem stvarne potrebe vseh stanov in vseh slojev naroda, ki bodo v okviru nove politične organizacije lahko uspešno uveljavljali svoje interese in svoje potrebe. Nova stranka ni nadaljevanje katerekoli nekdanje politične stranke, in ni vezana na stare tradicije, temveč je samonikla stranka, vzrastla iz življenjskih potreb našega naroda kot celote. Zato tudi ni omejena samo na pristaše te ali one bivše politične skupine; na široko ima odprta svoja vrata za vse, ki se zavedajo, da je napredek vsakega posameznika in vsake skupine mogoče le v napredku celote, v zdravem razvoju narodne in državne skupnosti.

Za radijev oddelek v ženski bolnici

Ljubljana, 23. decembra. Sinoči je imelo Društvo za proučevanje in zatiranje raka v Delavski zbornici sešatek zdravnikov, ki so mu prisostvovali najodličnejši ljubljanski zdravniški docent dr. Matko iz Maribora in več odbornikov društva. Sestanek je vodil g. Filip Uratnik, glavni tajnik Delavske zbornice.

Profesor dr. Zalokar je v kratkih besedah orisal nastanek društva in omenjal, da so tudi po drugih mestih v državi začeli z intenzivnim delom v boju proti raku. Beograjskemu društvu proti raku predseduje sam naš kralj. Tudi v Mariboru se je ustanovilo slično društvo, ki mu predseduje župan dr. Lipold. Nato je govoril o načinu organizacije borbe, ki ga ne moremo kar prenesti iz tujih razmer na naše. Da bi se o tem pomenili, se je v glavnem sklical ta sešatek. Za njim je predaval ginekolog dr. Lev Savnik o rezultatih zdravljenja raka drugod. Poudaril je, da se danes poleg operacije največ uporablja mešano obsevanje z rentgenovimi in radijovimi žarki. Z radijem je pričel prvi zdraviti 1905 l. Sved Forssell, danes pa so že povsod vpeljali radij v borbo proti raku. Tudi naše Društvo proti raku si ga misli nabaviti 300 milijonov.

Prof. Zalokar je za njim podrobno opisal organizacijo borbe proti raku drugod in prišel do zaključka, da bi bilo za naše razmere najprimernejše, če bi ustanovili na ženski bolnici, kjer je največ takih bolnikov, še radijev oddelek, drugi bolniki pa se pa bodi tja zdraviti. Glede sredstev — treba je preko milijon Din za nakup radija — je prof. Zalokar naglasil, da bo treba potrkati ne le pri državi, temveč tudi pri prebivalstvu, ker je rak socijalna bolezen, katero pobijati je dolžnost vsakega državljanca.

V živahnem razgovoru o raznih predlogih navzočih zdravnikov je vodja podružnice Avale in društveni odbornik dr. Birska povedal, da je že zagotovljen potreben denar v znesku 1.200.000 Din in bo v enem letu imelo društvo že lasten radij.

Dr. Kunet meni, da bi se ne čakalo z nakupom, dokler se ne zbere vsa vsota, temveč naj se kupi vsaj 50 milijonov za prvo silo, ker bolniki ne morejo čakati. Vsi so z odobravanjem osvojili njegov predlog.

Obupen čin mladega dekleta

Ljubljana, 22. decembra. Zadnji predbožični dnevi potekajo v znamenju nesreč in tragedij. Globoko je našo javnost presunila usoda gospe Zupančič in njene hčerke, ki je se niso našle, — večeraj smo poročali o žalostni usodi, ki je doletela mladega kotlarskega vajenca Jerneja Kastelca, na drugem mestu poročamo o obupu dveh mladenčev. Danes okrog 18. pa je bila palača Ljubljanske kreditne banke pozorišče pretresljive tragedije. Na strašen način se je vrgla v objem smrti obupana mladenka; skočila je iz četrtega nadstropja in obležala nezavestna v prtičju.

Že okrog 14. je neki, v hiši stanujoči dijak opazil na stopnišču palače LKB med tretjim in četrtnim nadstropjem vitko, dokaj elegantno mladenko simpatične zunanosti. Na glavi je imela rdeč klobuček, na sebi pa sivo rjav plašč. Stala je ob kamniti ograji, ki meji stopnišče, in zamisljeno zrla v globino odprte med stopnicami, ki se v četrtoletko vijejo do petega nadstropja. Dijak se sprva ni dosti menil za mladenko, kajti v Kreditno banko prihaja zaradi številnih tam naseljenih pisarnikov in trgovskih lokalov v raznih nadstropjih vsako uro mnogo ljudi po opravkih. Ko se je pa dijak ob 16. vrnil z drsališča SK Ilirije, je našel mladenko zopet na stopnišču. To se mu je že nekoliko čudno videlo, sodil pa je, da ima deklet gotovo opravka v hiši ali da koga čaka. Še tretjič je opazil mladenko, in sicer okrog 17.30, ko se je vrnil iz Rožne doline, kamor ga je bila poslala mati. Hotel je mladenko ogovoriti, kaj vendar dela vse popoldne v hiši, pa se je premislil in odšel na stanovanje. Pol ure nato se je odigrala pretresljiva tragedija. Bilo je okrog 18., ko je čuvaj poleg dvigala začul čuden šum in takoj nato zamolkel padec v klet. Skočil je po stopnicah v klet in našel tam neigibno mladenko, ki je ležala v mlaki krvi. Ni bilo dvoma, da je nesrečnica skočila z višine. Naglo je čuvaj odhitel pred pošto ter obvestil službojučega stražnika. Ta je telefoniral reševalni postaji in čez nekaj minut je že pridrvel reševalni avto.

Iz kletnih prostorov so nesrečno deklet prenesli v avtomobil, ki jo je odpeljal v bolnišnico. Ugotovili so, da si je nesrečnica zlomila obe nogi in levo roko, dobila pa je tudi hude notranje poškodbe. Skočila je najbrž iz četrtega, morda celo iz petega nadstropja, se enkrat ali dvakrat odbila od stene in priletela na neki bicikel v kleti s tako silo, da se je prednje kolo zvililo v obliki osmice.

V bolnišnici so pregledali ročno torbico in ugotovili na podlagi neke legitimacije, da je obupanka 23-letna Fina P., uradnica v neki ljubljanski tovarni. V bolnišnici so jo prenesli v kirurški oddelek, kjer so se za mladenko takoj zavzeli zdravniki.

Tragična usoda mladega in simpatičnega dekleta je vzbudila po mestu splošno sočutje.

Železniška direkcija o katastrofi v Medlogu pri Celju

Izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča — Zapor-nice le nevarna ovira za promet

Ljubljana, 22. decembra. AA. O avtomobilski nesreči, ki se je pripetila dne 9. decembra v Medlogu pri Celju, je izdala železniška direkcija tole pojasnilo:

O priliki avtomobilskih katastrof, ki se je zgodila dne 9. decembra v Medlogu pri Celju na križišču državne ceste Celje-Ljubljana z železniškimi prelazi, pravi vzrok nesreče pa se zelo radi prezre, smatra železniška uprava za potrebno, da objavi v svrhu razčiščenja in razumevanja pravih vzrokov takih nesreč naslednje:

Novodobni promet z brzimi vozili je prepadel vse napredne države, da zapornice na železniških prehodih niso za promet nikako varnostno sredstvo, temveč nevarna ovira. Zato jih dosledno odpravljajo na vseh progah, puščajo pa jih le v območju večjih mest z gosto frekvenco in na krajih, kjer bližnje stavbe popolnoma zakrivajo razgled. To se postopno izvršuje tudi območju naše železniške uprave v smislu zakona o železniškem javnem prometu. Da je to stališče pravilno, potrjuje tudi statistika o nesrečah na železniških prehodih.

V ljubljanski direkciji se je v letih 1926 do 1931 dogodilo na prelazih, ki so zavarovani z zapornicami, sedemkrat toliko nesreč z motornimi vozili, kakor na prelazih brez zapornic. To jasno dokazuje, da so zapornice za motorna vozila brez vrednosti in le velika zapreka, ker zapirajo ceste mnogo dalje časa kakor vlaki sami. Tako n. pr. zapira 10 vlakov na progi Celje-Velenje s prevozom cestne prelaze dnevno le dve minuti in 44 sekund, dočim bi bili z zapornicami zavarovani prelazi zaradi istih vlakov zaprti za cestni promet najmanj 70 minut na dan, to je 26 krat toliko, kakor v gromem primeru. Skoraj prav tolikokrat je povečana nevarnostni moment za motorna vozila. Podobno kakor zapornice bi učinkoviti svetlobni signali, ki bi jih dajali prometniki, kar bi jih morali postaviti v funkcijo z odhodom vlakov iz postaje. Če soferja zapornice povsem zanesljivo ne zadržijo, bi to tem manj dosegel svetlobni signal. Se manj bi mogle preprečiti nesreče zapornice ali svetlobni signali v gosti megli, če soferji ali vozniki ne vozijo previdno in ne upoštevajo zakonskih določb.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano, da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano,

da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano,

da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano,

da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano,

da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano,

da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano,

da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železniškem javnem prometu. Tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po tej progi po lastni izjavi že več kot tisočkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekeje v bližnji cesti, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z nezmanjšano brzino proti prelazu.

Ako bi bil sofer zavril in ustavil avtomobil pred trom, kakor to zahteva gori omenjeni zakon, bi bil zamudil 20 do 30 sekund, zadostilo, da bi bil železniški stroj pred avtomobilom zdrvel čez cesto in nesreča se ne bi bila zgodila. To je neizpodbitno. Avtomobil mora prav tako brezpogojno ustaviti pred trom, kakor mora ustaviti strojevođa svoj vlak pred rdečim (stojni) signalom.

Ne glede na to pa se pokaže kvačeta in sposobnost soferja pravno v kritičnih trenutkih v celjskem primeru bi bil sofer, ko je zagledal pred seboj lokomotivo, lahko še vedno zavril za malenkost na levo ter se vlaku izognil na travniku. Lahko bi bil tudi ubežal nesreči preko tira, kakor je tudi storil; toda v usodnem trenutku je avto z vso silo zavril, namesto da bi ga bil še nekoliko pognal, čeprav na nekaj nižje ležeč travnik.

Iz vsoga navedenega je jasno, da krivda za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah, temveč v pomanjkanju človeških odgovornosti in prisotnosti duha v kritičnem trenutku ene osebe, ki ji je po-verjeno cestno motorno vozilo.

Se eno okoliščino je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo upoštevanje vseh predpisov in zakonov po osebah, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtomobilskih podjetjih, kar jim je poverjeno varstvo potnikov. Za promet vlakov obstojajo zelo strogi in točni predpisi, katerih striktno izvrševanje se neprazno in strogo nadzira. Kakor je za vsako progo in za njene posamezne dele določeno največja dopustna brzina, tako je za avtomobile v prvi vrsti na naših cestah potrebno določiti točno brzinu in s strogo kontrolo dosegati, da se točno po tem ravna. S tem se bo kmalu dal usvariti čut odgovornosti pri soferjih nasproti potnikom in javnosti in se bo zanesljivo zmanjšalo tudi število avtomobilskih nesreč.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Naši kraji in ljudje

400.000 Din za bedno rudarsko deco

Ravnateljstvo TPD v Ljubljani je obljubilo to vsoto za božičnico rudarskih otrok v svojih revirjih

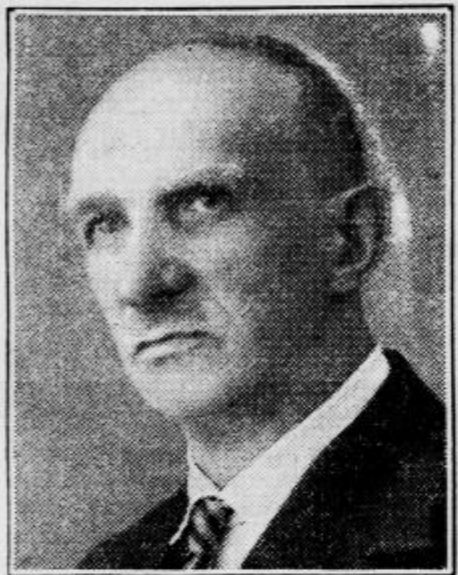
Danes se je pri ravnateljstvu TPD zglasila petčlanska deputacija IL rudarske skupine iz Trbovelj pod vodstvom predsednika g. Pliberška, ki je prosila za primeren nabavni prispevek, ki naj bi sedaj ob praznikih vsaj malo olajšal beo v rudarskih revirjih. Kar se tiče nabavnega prispevka, še ni ničesar določeno, pač pa je g. ravnatelj

TPD deputaciji zatrdil, da je določeno 400.000 Din za božičnico rudarskih otrok v vseh revirjih TPD. Te božične darove bo delila TPD sama po svojih organih. Računa se, da je v vseh revirjih nad 7000 nedoletnih rudarskih otrok in da bo tako lahko vsaka rudarska družina dobila za otroka vsaj po 50 Din.

Spominu Avgusta Nadila

Skofja Loka, 22. decembra. Neizprosna in trda usoda, ki je letos že tolikokrat posegla v vrste škofjeloških najboljših mož, je iznova za žrtve bogatejša. Blagega Avgusta Nadila ni več med nami. Umrl je v ljubljanski bolnici.

Rodil se je 26. oktobra 1872 na Dunaju, kmalu so se njegovi starši preselili na otok Korčulo, kjer je imel oče lepo posestvo z izvrstno upeljano gostilno. Mladi

Nadilo je dovršil v Trstu trgovske študij, tu pa je tudi pogolobil neizmerno ljubezen do rodne grude in materniščine. Po študijah je krenil v Postojno in potem v Istro, kjer je v Podgradu izvrševal službo tajnika pri hranilnici. Leto 1903. je prišel v Skofjo Loko, ki ji je ostal zvest do smrti.

Svoje obsežno strokovno znanje je gospod ravnatelj v našem mestu v vsem obsegu uveljavil. Upeljan predvsem v gospodarske zadeve, je neumorno sodeloval skozi celih 19 let pri Okrajni hranilnici in posojilnici kot zanesljiv, vreden in napredno usposobljen uradnik. Pozneje je sodeloval pri ekspozituri škofjeloške Slavenske banke, dokler ni nastopil mesta pisarniškega vodje pri škofjeloški elektrarni. Istosčasno je bil od ustanovitve 1927 prvi ravnatelj.

Kljub veliki zaposlenosti je našel dovolj časa za udeleževanje v javnosti. Vse svoje proste sile je uporabil za procvit narodne čitalnice, ki ji je bil dalje časa predsednik in prav do zadnjega knjižničar. Seveda se ni odtegal sokolskemu delu. Od l. 1911 do 1913 je bil starosta. Bil je nekaj časa tudi član občinskega zastopa, kjer je bila njegova preudarna beseda vselej zelo upoštevana. »Slovenski Narod« in takratni listi na Gorenjskem so ga šteli med svoje skrbne sodelavce. Razna društva so ga štela za podpornika in člana.

Smrt g. ravnatelja je globoko odjeknila tudi v škofjeloški okolici. Okoličani so imeli v njem svojega najboljšega svetovalca. Kdo bi našel vse vloge, uradne prošnje, spiske in akte, ki jih je pokojnik spisal na oblasti in drugam! Kot mož kristalnega čistega značaja je omahnil gospod Nadilo sredi življenjske poti v naročje smrti. Časten in hvalčen smo spomin, preostali naše najljubše sožalje!

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, šušljanju, bledici, obolevnosti žlez, izpuščanjih na koži, tvorih uravnava »Franz Josefov« voda izobno toli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepečali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franz Josefov« vodo. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Danes nepreklicno zadnjikrat!

TRNJEVA ŽIVLJENJSKA POT CESARICE ELIZABETE OD NJENE POROKE S CESARJEM FRANCOM JOZEFOM I. PREKO GLOBOKE TRAGEDIJE PRESTOLONASLEDNIKA RUDOLFA V MAYERLINGU DO KRVAVE SMRTI V ZENEVI!

Predstave ob 4., 8. in 9 1/4 zvečer. Najnovejši FOXOV ZVOČNI TEDNIK

Elitni kino Matica

Božični dar kranjskih Kolašic siromakom

Kranj, 22. decembra. Tudi pri nas ne mine dan, da ne bi premla roka potrkala na mnoge duri in prosila toplega grizljaja, obutve ali obleke. Pomaga posameznik, kolikor je v moči, pomagajo pa tem bednim zlasti naša karitativna društva. Najagilnejša je podružnica Kola jugoslovenskih sester, ki pod predstvom g. Inke Sabothyjevce z velikim prizadevanjem vrši plemenito socialno misijo. Naj omenimo v priznanje in posnemanje samo božično obdaritev, ki se je vršila v soboto.

V postopju narodne šole se je zbralo nad 70 revnih otrok, ki so bili obdarovani z obleko, obutvijo in perilom. Ga. predsednica je deco opozorila, naj se v zahvalo dobrotnikom pridno uče, ljubijo sodelavce in v imenu obdarovancev so se zahvalili učencem in učenkam ter upravitelji deške narodne šole g. Anton Sepaher in upravitelju dekliške narodne šole gospa Franja Vodenikova.

V ponedeljek popoldne pa je bilo obdarovanih 30 mestnih revežev in 14 revnih rodbin s hrano in denarjem. Bogate darove je poslala podružnica tudi na Jezersko, Primsko, Naklo in Senčur. Dijaški kuhinji je bilo poklonjenih 500 Din, ravno toliko tudi odboru za pomoč brezposelnim. Obdaritvi pričata o veliki, vzorni poštovitosti podružničnih odborov in članic, ki so z malimi sredstvi znale pripraviti tako bogata božična darila. V imenu obdarovancev toplu zahvala in priznanje! V imenu podružnice pa smo pooblašteni.

da izrečemo zahvalo našim tovarnam, predvsem Jugoslovi in Iteksu, mestni občini, našim trgovcem in obrtnikom ter vsem ostalim darovalcem, ki so se tokrat tako lepo odzvali pozivu podružnice.

Likovni umetniki pred božičem

Ljubljana, 22. decembra. Za likovne umetnike je eno najtežjih vprašanj, kako naj svoje umetnine približajo širšemu občinstvu in mu hkrati omogočijo nakupovanje. Razstave le redkokdaj privabijo publiko; njih slabost je, da jih pretežno posejajo ljubitelji likovne umetnosti, ki žal ne morejo biti tudi kupci ali so to le redkokdaj. Da se omogoči večji konzum, je treba produkte likovnih umetnikov storiti dostopnejše ljudem, ki bi lahko kupovali originale, če bi jih obenem kdo prepečal, da vrednost dobrih umetnostnih del z leti raste in da prvotni znesek kaj čisto naravnost v višino glavnega dobika; razlika je ta, da tega imaš sigurneje v roki nego loterijskega.

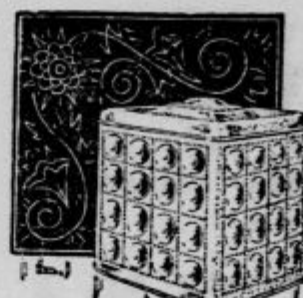
Mnogokje poskušajo razširiti konzument ske vrste likovne umetnosti s permanentnimi razstavami v pasajah ali v salonih velikih trgovin. V Ljubljani je to poskusil trgovec A. Kos na Mestnem trgu, ki je za božične praznike razstavil na hodniku in v dveh sobah prvega nadstropja večje število domačih umetnin. Tu imaš na prodaj originale Jakopiča, Jame, Iv. Vavpotiča, Tratnika, Gasparija, Smrekarja, S. Santla, Jakca, Klemenčiča, A. Sirkca, Magoliča in drugih. Slike so v lepih okvirjih in se dobivajo po zmernih cenah. Original umetnostnega dela je še vedno eno najdragocenejših daril, ki ima med vsemi drugimi to prednost, da njegova vrednost postaja vedno višja. Vsakdo, kogar zanima naša likovna umetnost, bo s pridom obiskal to pestro razstavo.

Pismonoše in občinstvo

Ljubljana, 22. decembra. Poštni sel prinaša veselo in žalostno vest, važne pa so napovedi vse in v tej zavesti bi moral vsak posameznik skrbeti za to, da se postopno osvojijo olajša naporna služba in da tako tudi naslovnik točno dobi svojo pošto. Velike hiše se gradijo, ljudje se mnogo selijo in če so naslovi pomankljivi, je dostava pošte zamudna in težka. Ravno v Ljubljani je nastalo v zadnjih letih mnogo velikih stavb, ki nudijo stroho mnogim najemnikom in še večjemu številu podnajemnikov.

Pri tem naglem razvoju Ljubljane se pa število poštnih dostavjalcev v 20 letih ni dosti zvišalo. Razmerje med razširjeno Ljubljano in njenim pomoženim prebivalstvom ter med poštnimi osebami — v prvi vrsti med poštnimi dostavjalci — je tako, da se mora vsakdo čuditi, kako je mogoče, da funkcionira dostavljanje pošte v toliki meri. Poštni dostavjalci so z delom preobremenjeni v največji meri. Od pol 5. do 8. zjutraj so zaposleni pri sortiranju pošte v uradu, potem pa tekajo po mestu do preko po dneva in vsaka druga skupina ima vsak drugi dan še službo od 2. popoldne do, preko 7. ure zvečer.

Če pride pismo, naslovljeno na najemnika ali podnajemnika v kakšni veliki mestni hiši ali novi palači ter ne vsebuje naslov drugega, kakor ime, ulico in hišno številko, si lahko vsakdo predstavljati trud ubogega pismonoše, ki išče naslovnika v taki ogromni zgradbi. Naj vsak, da sebi osigura naglo dostavo pošte in da ubogemu poštnemu slu

Cena Din 36.—

Vsaka gospodinja je navdušena

od prav tako koristne kakor tudi lepe, umetniško izdelane doze, katere vsebina, 1/4 kg najfinejše, neškodljive kave Hag, Vam daje še užitek in zdravje. Privoščite sebi kakor tudi svojim sorodnikom in znancom to veselje. Vsaka dobra trgovina z živili ima naprodaj

DARILNO DOZO KAVE HAG

prihrani veliko truda, dosledno skrbi za to, da bo v naslovu tudi označeno nadstropje, pri podnajemnikih pa tudi naslov stranke, pri kateri so nastanjeni. To je naša dolžnost nasproti preobremenjenemu poštnemu osebju.

Božič na Bledu

Bled, 22. decembra. Doslej je bil Bled le poletno kopališče ali vsaj kot tako znan. Zadnje leto pa se je Bled močno prelevil in razširil svojo delavnost tudi na zimo. Nove, res velike, potepne zgradbe hotelov, zdravstvene naprave in ceste, ki jih je zgradila ali razširila in popravila občina, so Bled napravile na mah za zimsko bivališče.

Možnosti zimskega sporta na Bledu obstojajo že od nekdaj. Manjkalo je do sedaj le kurjenih sob in tudi drugega komforta, ki se danes že povsod zahteva. Zjaj nudi Bled s svojimi hoteli vso udobnost in isti meri kakor dragi švicarski hoteli ali Semmering. Seveda pa za neprimerno nižjo ceno. Obilne so prilike za smučanje in sankanje. Za drsanje pa je jezero, čim bo zamrznilo, krasno drsališče. Za večerno razvedrilo so godba, radio, kino, ples. Pri ložnosti je sedaj na Bledu dovolj. Kako je bilo prelevljenje Bleda upravičeno, se vidi že v prvem začetku zimske sezone, ko se je pokazalo nepričakovano zanimanje za Bled, ki se stopnjuje od dne do dne. Vreme je idealno, zjutraj mraz do 10 stopinj pod ničlo, podnevi pa krasno sonce. V neposredni bližini se lahko smučaš, če greš pa le malo dalje proti Mrzlemu studencu, najdeš naravnost idealne terene. Značilno je, da so zimski gostje Bleda skoraj izključno Jugoslovenci. Beograd in Zagreb sta seveda najbolj zastopana. In tako se pripravljata dve slovesnosti: katoliški in pravoslavni Božič in Novo leto.

Tudi železnica je storila, kar je bilo mogoče. Dovolila je vsakemu gostu, ki prebiva vsaj 5 Din na Bledu med 24. t. m. in 17. januarjem, brezplačni povratek. Za goste iz dunavske banovine znaša ta olajšava kar 350 Din. So pa tudi cene v hotelih znatno znižane in dobiš v prvem hotelu polno penzijo 5 dni z napitnino, zdraviliško takso, kurjavo, dovolom od in na postajo in s kopanjem za 450 Din.

Kdor nima prilike v krogu svoje družine preživeti praznikov, bo lepo in udobno preživel te dni na Bledu in to ceneje, kakor po raznih zabaviščih v mestih.

Zopet eden mrtev, dva ranjena

Ptuj, 22. decembra.

Ni še dolgo, ko se je dogodil v Stojnicah uboj, ki še do danes ni popolnoma pojasnjen. Tudi vsi osumljeni še niso pod ključem. In že se je v nedeljo pripetil podoben zločin, ki je zahteval mlado žrtev.

V žurnovi gostilni je bila zbrana večja fantovska družba, ki je močno popivala. Vmes sta bila Franc in Jožes Pešec, posestnikova sinova iz Stojnic. Proti večeru je prišel v gostilno še malo vinjen posestniški sin Karol Roškar iz Bukovca, ki je bival kot vojak na donustu. Ta večer se je bil v

spremlstvu svoje sestre vračal domov iz Raloz. Sestra je nadaljevala svojo pot, on pa je krenil v gostilno, kjer je bil med fanti nastal prepri. Fantje so naenkrat iz gostilne planili na cesto in tu je začel Franc Pešec zmerjati Roškarja. Tega je najbolj jezilo, ker mu je Pešec rekel, da je zanič vojak. Ves razkačen je potegnil nož in zabodel Franca Pešca naravnost v srce, da je na mestu oblezel mrtev. Ker so na Roškarja navali drugi fantje, med njimi tudi Francov brat Jože, je Roškar mahal okrog z nožem ter težko ranil Jožeta Pešca in Franca Piličarja.

Jožeta Pešca so naglo odpremili v ptujsko bolnišnico, ni pa dosti upanja, da bo okrevljal, ker ima prerezano žilo odvodnico in je izgubil tudi mnogo krvi. Drugi ranjenec je zaenkrat še v domači oskrbi. Zaradi krvavega dogodka so bili alarmirani orožniki iz Zavrča, ki so Roškarja aretirali in odvedli v ptujski vojaški zapor. Roškar je bil v civilni obleki, zagovarja pa se s silobramom. Trdi tudi, da je pokojni Franc Pešec prvi izvlekel nož in da se je torej tudi moral braniti z nožem. Franc Pešec se je bil večkrat udeležil fantovskih pretepih in je bil baš usodno nedeljo okrog polnočnega izpuščen iz zapore, kjer je odesedel dvomesečno kazen zaradi tepeža.

Po naših vaseh se krvavi dogodki množijo vedno bolj. Po večkrat na mesec so že bili uboju. Poleg tega pa je nešteto telesnih poškodb z nožem ali kolom. Z najradikalnejšimi sredstvi bo treba zaježiti podivjanost mladih fantov.

Beg iz življenja

V ljubljansko bolnišnico sta bila pripeljana dva obupanca, ki sta se hotela posloviti od življenja. Stanje obeh je zelo kritično. Sinoci, malo pred polnočjo, je reševalni avto prepeljal iz sobe hotela »Tivolje« Alojzja Kežiča, 24-letnega provizijskega potnika iz Banjaluke. Nesrečno si je bil z nožem preprejal trebuh in vrat ter mu je iz obeh ran brizgala kri. Ko so mu nudili v bolnici prvo pomoč, je izpovedal, da si je hotel vzeti življenje, ker je moral po krivem osumljeni predeseti mesec dni v preiskovalnem zaporu.

Reševalni avto je nadalje prepeljal v bolnišnico Filipa Jeraja iz Prezrenja, 27-letnega delavca državnih železnic, ki se je s nožem samokresom ustrelil v glavo. Pri dejanju se mu je tresla roka in si je poglaval krogo v brado, da je šla skozi usta in izstopila pri nosu. Jerajev obraz je popolnoma razmesarjen. Nesrečnik ne more povedati vzroka poskušene samomore, ker mu ni mogoče govoriti. Njegovo stanje je zelo resno in je le malo upanja na okrevanje.

Gostilničarja je zabodel

Cerknica, 22. decembra.

Pretekli petek zvečer je prišel v gostilno Andreja Zgonca a podobar Alojz Bajec, ki je bil nekam čudaško razpoložen. Sedel je ves večer pri vinu, okrog 21. ure pa je dejal gostilničarju Zgoncu, ki je sedel pri sosednji mizi, da ga lahko iz kuhinje postavi v sobo. Kaj je s tem mislil, ni jasno, pa tudi gostilničar se za Bajceve besede ni zmenil.

Tedaj pa je Bajec stopil v kuhinjo, vzel dolg kuhinjski nož se vrnil v sobo in sunil gostilničarja. Takoj je nastopilo močno krvavenje in na pomoč poklicani zdravnik dr. Pušenjak je po obvezanju odredil prevoz ranjenca v Ljubljano. Vsa skrbna nega v Leonišču pa ni pomagala, Zgonc je 21. t. m. ponoči umrl. Bil je ugeden mož, star 63 let, imel je razen gostilne tudi posestvo in sodavičarstvo. Zapuščava vdova in šest otrok v starosti od 16 do 29 let. O tragični zadevi je uvedena stroga preiskava.

Iz Prekmurja

pm— Človekoljubna akcija soboških kolašic. Ze vsa leta sem praznuje podružnica KJS državnih praznik 17. decembra na posebnem pohvalen in nesebičen način. Tako so tudi Kolašice pod vodstvom agilne predsednice ge. Vrančičeve po konfani lepi šolski proslavi obdarovale z obutvijo in obleko 270 učencev osnovne šole in dijakov tukajšnje gimnazije in 27 družin z moko in sladkorjem. Kolo izreka vsem, ki so pripomogli do tako obilne obdaritve najpotrebnejših, toplo zahvalo, predvsem veliki občini Murski Soboti za 2000 Din in bankski upravi, ki je darovala v ta namen 750 Din.

Razpis.

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje sistemizirano mesto

konceptnega praktikanta

Pogoji za sprejem v službo so:

1. jugoslovensko državljanstvo,
2. dokaz o dovršenih pravnih študijah ter dovršenih tozadevnih izpitih,
3. dokaz, da je prosilec zdrav.
4. dokaz, da ni mlajši kakor 18 let in ne star nad 40 let,
5. dokaz, da je odslužil kaderski rok ali da je vojaške službe popolnoma oproščen.

Prosilci, ki imajo že praktični izpit za politično upravno službovanje, imajo prednost.

Prošnjo z vsemi potrebnimi prilogami je vložiti pri predsedstvu mestnega načelstva v Ljubljani do 6. januarja 1932.

Zupan in mestni načelnik:

Dr. Dinko Puc

KULTURNI PREGLED

Glasbena številka „Življenja in sveta“

Za božič je izšla 26. številka naše priljubljene tedenske revije »Življenje in svet«. Številka je vsebinsko zaključena in nas seznana z mnogimi glasbenimi vprašanji pretežno iz domačega sveta. Poleg številnih slik slovenskih skladateljev krasita to pestro in zanimivo številko risba Nikolaja Pirnata in lesorez Ela Justina.

Za uvod je napisal B. Borko nekoliko splošnih misli o glasbi, o razliki med muzičnim in amuzičnim človekom, o muzikalni lepoti, mehaniki glasbi in podobno. Univ. prof. dr. Gornir Krek je prispeval daljši članek z naslovom »Glasba narodu«, v katerem razvija celo vrsto pobudnih misli o naši glasbeni vzgoji. Dr. Anton Schwab je priobčil svoje misli o vprašanju: »Ali se glasbeni okus spreminja?« Risto Savin je zabeležil nekoliko kratko, a jedrnatu formuliranih misli o moderni glasbi in povedal par besed o svojem glasbenem delu. Prof. dr. Pavel Kozina se v daljši razpravi bavi s prvo zbirko slovenskih umetnih pesmi, ki je izšla pod naslovom »Grlica« l. 1848. Slavko Ostere je spisal članek o skladateljskem delu in osebnosti Antona Lajnovca, L. M. Škerjanc pa se je oglašil s člankom »Dirigent in njegovo delo«. O slovenski operni produkciji po vojni poročata Matija Bravničar, Zorko Prelovec pa o slovenskih glasbenih publikacijah v letu 1931. Številko izpopolnjujeta članka: »Mozartove goslie« in »Bronislava Huberman o produkcijski krizi v glasbi«. Vsi navedeni članki so opremljeni s slikami avtorjev.

Redkokje bo prijatelj glasbe našel na 32 straneh toliko misli in podatkov o najrazličnejših glasbenih vprašanjih, kakor mu jih nudi za bora 2 Din 26. številko »Življenja

in sveta«, s katero se je zaključila 10. knjiga te revije. Citateli, ki še ni naročnik, naj samo pregleda priloženo kazalo za 10. knjigo: boljše reklame reviji ni treba! Oo.

„Carmen“ v novi režiji

Boj za novo opero se ne bije le od včeraj. Star je, kakor je stara forma opere. In največja teza je odpad od glasbene drame: muzika naj bo smoter, namen opere. Stari operi in njeni tradicionalni, šablonski režiji grozi popolni propad, ali pa ji je treba radikalne prenovitve. Toda ta radikalna prenovitev ne sega samo v scenično podajanje in približanje novi dobi; zagrabila je tudi jezik, pa bi morala poseči tudi v muziko. Toda — mogoče je sicer staro snov dati v novi obliki, a muzika, četudi so v nji nekatera mesta sodobno poudarjena, vendar ostane muzika, ki pomeni po svojem izražanju, stilu, formi, po vsej svoji govornici konflikt med videnim novim in med slišanim starim. To občutljivo dejanje je v svojem zruu danes isto, kot pred tisoč leti, toda izživlja, prikazuje se danes drugače kot včeraj. Kako se prikazuje danes, to smo videli; kako se govori danes, to smo slišali; kako pa se glasbeno izraža, to vemo iz Hindemitha, iz Kreneka, iz Weila, iz Berga itd., a iz Bizeta ne. In v tem tiči nepremostljiva zapreka, oster konflikt med sceno, govorom in muziko. Konsekventen novator bi moral poseči v vse tri enako radikalno, ali bolje rečeno: Kreftovo »Carmen« bi bilo treba tudi — komponirati.

Po izvajanjih najboljšega sodobnega poznavalca nove ruske opere Igorja Glebova v Rusiji danes nihče ne misli na to, da bi svet za vsako ceno začutil, temveč je tam opera ostala visokoumetniška glasbena forma, v prvi vrsti glasbena, katere resna in vdana gojitev naj narodu prinese višjo kul-

turo, ni pa propaganda za politične ideje. Težišče je sicer v teatralnem preoblikovanju posameznih del, vendar še bolj v umetniški propagandi opere, v ideološkem vrednotenju, v socialno pomembni vzgojni sili, ki jo je nova Rusija privzela v načrt za zgraditev nove kulture na revolucionarno — umetniški in etični bazi. Vse, kar služi zgolj revolucionarni, kolektivistični propagandi, izginja iz velikih, resnih odrov in se izgublja v predmestjih. Veliki inscenatorji, režiserji, dirigenti služijo le umetnosti, lepoti.

Vendar Kreftovo radikalno junakaško delo iz vsega srca pozdravljamo. Pomeni prelom s starim šlendrijanom, pomeni oživenje, strm dvig v sodobnost, topel ogenj zopetnega zanimanja za propadajočo umetnost. Ako ni ta prenovitev nastala tudi iz duha muzike, ki je v umetniški operni formi glavno, — v dramli, izgrožajo igre ta prenovitev seveda lažje — pa je vendar Kreft storil smel, silen skok v sodobnost; podal je nekaj, kar mora roditi le najboljše sadove.

Predstava je vzbujala ves čas silen interes. Onim, ki so videli in gledali, je bila muzika na polti, drugim, ki so hoteli slišati muziko, je bila preobličja življenja in njegove nacionalne načine na poti. Najlažje je bilo onim, ki so »Carmen« prvič videli in slišali, in onim, ki si niso dajali računa o neskladnosti med sodobno uprizoritvijo in nekdajnim glasbenim govorom.

Več o igralsko in glasbeno odlično naštirani »Carmen«, za katero si morajo deliti zaslug Kreft, Polič, Ulanjšček, Zupančič, Stritof, kajpada vsi sodelujoči, pa še prihodnjiti.

Kulturni dogodek v Prekmurju. Pravkar izšla številka cerkvenega glasila protestantov v Slovenski Krajin, v Murski Soboti izhajajoči »Duševni list«, je pokazala zanimivo novost: natisnjena je v slovenski pisavi. Doslej se so prekmurski evangeličanci trdovratneje nego katoličani oklepali stare, madžarske transkripcije. Z novim letnikom se je »Duševni list«, ki izhaja v prekmurskem

Bombe na Monte Carlo

Milijonski velfilm Ufe

Hans Albers — Ana Sten — Heinz Rühmann

Pride! Pride! Božični spored v ELITNEM KINU MATICI!

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20

Sreda, 23. Zaprt.
Četrtek, 24. Zaprt.
Petek, 25. Cvrek za pečko. Znižane cene. Izven.
Sobota, 26. ob 15.: Petrkove poslednje sanje. Znižane cene. Izven. — Ob 20.: Zapravljevec. Znižane cene. Izven.
Nedelja, 27. ob 15.: Dve nevesti. Znižane cene. — Ob 20.: Arsene Lupin. Znižane cene.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Sreda, 23. Zaprt.
Četrtek, 24. Zaprt.
Petek, 25. ob 15.: Viktorija in njen huzar. Znižane cene. Izven. — Ob 20.: Košana. Znižane cene. Izven.
Sobota, 26. ob 15.: Dežela smehljaja. Znižane cene. Izven. — Ob 20.: Carmen. Znižane cene. Izven.
Nedelja, 27. ob 15.: Madame Butterfly. Znižane cene. Izven. — Ob 20.: Grofica Marica. Znižane cene. Izven.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sreda, 23. Zaprt.
Četrtek, 24. Zaprt.
Petek, 25. ob 15.: Rdeča kapica. Otroška predstava. — Ob 20.: Viktorija in njen huzar. Premijera. Izven.
Sobota, 26. ob 15.: Zvenitev. — Ob 20.: Zemlja smehljaja.
Nedelja, 27. ob 15.: Ptičar. — Ob 20.: Viktorija in njen huzar.

Preko zime

Vam shranimo strokovno Vaše kolo, na željo ga tudi prenovimo ali samo popravimo. Solidno in ceno.

15499

A. GOREC d. z o. z., Dunajska cesta št. 1
TELEFON 30 — 06.

Domače vesti

* **Dijamantna maša prof. Spinčića.** V ponedeljek je iz Zagreba prispel na Sušak naročni poslanec profesor Spinčić, ki bo do srede januarja ostal v domačem kraju v Kastvu. Na Stefanovo bo prispel pred desetletnico svoje nove maše. Njegovi diamantri maši bodo prisostvovali številni prijatelji in častilci.

* **Jugoslovenska svečanost v Poznanju.** V počastitev našega narodnega nedelja in rojstnega dne Nj. Vl. kralja Aleksandra je Poljsko-jugoslovensko združenje v Poznanju dne 13. t. m. priredilo veliko akademijo v tamkajšnjem gledališču. Poleg pozdravnih in reprezentativnih govorov je bilo na dnevnem redu več glasbenih točk; pol se je ves prizor 3. čina Zajčeve opere »Nikola Šubić Zrinski« in svirala se je na klavirju kompozicija zagrebškega skladatelja Božidara Kunca, brata znane operne pevke gospe Vilfan-Kunčeve. Poznanjsko »Poljsko-jugoslovensko združenje« se je neobčično potrudilo, da bo program zanimiv in vsebinsko vreden. Svečanost je s primernim domačim govorom zaključil naš konzul v Poznanju, g. bančnik direktor Marcel Scheffs.

* **Dom češkoslovaških dijakov v Šibeniku.** Med šibeniškimi akademskim klubom in Zvezo češkoslovaških študentov v Pragi se vrše poganjanja za gradbo skupnega doma. Na domači domači. Djaki naj bi poskrbeli za primerno stavbišče, češkoslovaška Zveza pa bi zgradila dom na svoje stroške. V domu bi šibeniški dijaški klub dobil svoje prostore, ki naj bi v polejtu služili za stanovanje češkoslovaških dijakov in bi počitarnica pridelala na letovanje v Šibeniku. Klub bo naprosil občinsko upravo, da mu brezplačno odstopi primerno stavbišče.

Cudovite uspehe dosežete z liker-esencami, ki so pripravljene za domačo izdelavo najfinjših likerjev ter najboljšega ruma. Dobite jih v drogerijah KANC, Ljubljana in Maribor. 15373

* **Naš konzul iz Južne Afrike sprejema Interesne** v Zagrebu. V Zagreb je prispel konzul naše kraljevine v Johannesburgu v Južni Africi g. D. Strekelj. Svrha njegovega dohoda je v prvi vrsti, da navzven trgovske zveze med Jugoslavijo in državami v Južni Africi, v katerih omenjeni funkcionar deluje. V trgovski zbornici v Zagrebu se bo vršila konferenca zastopnikov naše industrije in gospodarskih krogov.

* **Slovenska dijaška zadruga v Pragi** želi vsem svojim dobrotnikom vesele božične praznike in srečno novo leto. Društveno letno poročilo bo izšlo v novoletni številki Odbor.

* **Izredan jubilej.** Dne 26. t. m. bo praznoval gospod Ivan Skušek, davčni ilustrator v Ljubljani, izreden jubilej 60 letnega neprekinjenega službovanja v finančni službi. Udruženje davčnih uradnikov v Ljubljani je ob tej priložnosti iskreno čestitalo in naklonilo akcijo za stradalno znesek 200 Din, ki naj se dvigne pri blagajni »Jutra«.

* **Na občnem zboru A. D. Jugoslavije v Pragi,** katerega se je udeležilo ca. 250 članov, je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Bač Josi, I. podpredsednik Framarović A. H., II. podpredsednik Šumanovac Pavle, I. tajnik Đirković Hrvoje, II. tajnik Jovanović Dušan, blaginjak Macanović Rija, knjižničar Kalan Boris, arhivar Komarček J., odborniki Liška Janko, Mazanek Zdenko in Zubčić Mijo, načelnik sportne sekcije Vodeb Miro, načelnik muzične sekcije Brifach Roman, načelnica kulturne sekcije Sarapa Katl, revizorji Debeljak Ljudez, Bežljak Jaka in Rackov Mita.

V prijetno božično razpoloženje

Vas zaziblje sortirano vino iz staroslovnih kletarn križevniškega reda; toči in dostavljajo na dom 15220

RIO, Šelenburgova ulica

* **Smrt v snežni burji.** Od sobote zvečer je na Sušaku in na gornjem Jadranu zavladala močna burja, ki je dosegla brzino do 80 km na uro. Šele v nedeljo jutraj se je nekoliko polegla. Na Sušaku je napravila precej škode. Močno ovrhan je bil tudi telefonski promet. Žrtve burje in mraza je postala Filipina Klenac iz Gerova, ki je prinesla na sušaški trg sadja in sočiva. Na povratku jo je zajela snežna burja. Filipina je zdrsnila s pota in obležala. Naslednje jutro jo je gostilničar Stanko Dinčič našel mrtvo v snegu.

* **Novi grobovi.** V Kranju je umrla ugledna gospi Marija Deu, vdova po odvetniku in mati g. Bogomira, sreskega komisarja, ter g. Lotarija, uradnika TPD. Pogreb bo jutri ob 9. — V Ljubljani so umrli: v Koroški ulici 8. ga. Terezija Mačkova, pogreb bo danes ob 14. Izpred hiše Žalosti; v Svabičevi ulici zasebna uradnica gđ. Ivanka Planinškova, pogreb bo danes ob pol 15.; na Gosposvetki cesti pa lastnik fotografskega ateljeja »Ilirijac« g. Ivan Kunec, čigar pogreb bo jutri ob 14. iz

Penkala

epne in anoane baterije dajejo jako svetlobo, trajajo dolgo in zato so najbolj zahtevane 320

1932 dobe veljavo nasproti društvu in ob lastov nove izkaznice, ki jih dobe člani Osrednjega društva ob 28. t. m. dalje v društvu pisarni (Masarykova cesta 14, I. nadstropje). Vsak naj prinese svojo sliko, najraje v obliki 6x9 cm.

* **Umetniška razstava Modic-Slapernik** bo podaljšana tudi še čez vse božične praznike do novega leta. Dnevno je doprta od 8. do pol 13. in od 14. do 19. Čezdanj pokažite z obilno udeležbo, da znate ceniti domače umetnike in njihovo plodovito delo!

* **Božično darilo našim malčkom.** Lepa legenda in božična pesem je otroku lep dar. Tega pokloni danes ob pol 17. v boji dvorani Uniona priznana umetnica ga. Mila Saričeva, ki bo pripovedovala najzbranejšje božične legende. Pesmi bodo prepevali malčki sami, pri klavirju jih bo spremljala ga. Tony Nebenhilferjeva. Sprejemajo se prispevki za kurjavo 2 Din. — TKD Atena.

* **Trgovci in gospodarska kriza.** Zaradi gospodarske krize in pomanjkanja gotovine je odbor gremija trgovcev v Ljubljani soglasno sklenil priporočiti članom, naj v bodoče prodajajo blago le proti gotovini, odnosno proti nabavnim knjižicam. Gremij je izdal zadevna opozorila, ki se bodo članom razdelila, da jih razobesijo v poslovnih prostorih. — Gremij trgovcev.

* **Poslušalce radia opozarjamo,** da bo danes ob 11. recitala pesmi pesnica ga. Vida Jerajeva.

VIR VSE PROPAGANDE

A L O M A COMPANY

INSERIRANJE
PLAKATIRANJE
KINOREKLAMA
TRAMVAJSKA REKLAMA
TRGOVSKE INFORMACIJE
I. T. D.
PROPAGANDNI
PROGRAMI IN
PRORAČUNI BREZPLAČNO

UMETNIŠKI
GRAFIČNI
ATELJE
ALOMA COMPANY
ZA GRAFIČNI ATELJE
I. M I K L A V E C

* **Posetite razstavo kanarčkov na ličeju!** Odprta bo od 25. do 27. t. m. ob 8. do 18. dnevno. Vabi: Društvo za varstvo ptic.

* **Mestno načelstvo razpisuje** dobavo blaga za 120 dečnih plašev za uslužbenstvo mestne elektrarne, vodovoda, plinarne in cestnega nadzorstva. Vzorec z navedbo cene je vložiti pri mestnem ekonomatu najpozneje do 29. t. m. opoldne. Dobavitelj pogodi se dobijo v ekonomatu.

* **Mestno drlašče v Tivoliju** bo v primeru ugodnega vremena odprto od 24. t. m. dalje. Led je na vsej pletski gladki in brez razpok. Vstopnina obiljuna.

* **Elitni plesni tečaj v Kazini** bo drevi in vsako sredo ob 20. Poul »Rumbe«. Vodstvo: Jenko. Novi člani vabljeni.

* **Redna Preporodova plesna vaja** bo v soboto 27. t. m. zaradi praznikov odpadla. Prihodnja plesna vaja bo torej v soboto 2. januarja 1932.

Iz Maribora

* **Mestno načelstvo** je prepovedalo uvoz kmečke moke v mesto. Prepovedano je tudi nakupovanje pšenice na trgu se pšenice ne sme kupovati niti za domačo rabo.

* **Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju** bo na Stefanovo ob 16. priredil v Rencijevi dvorani ljudsko igro »Miklovo Zlato«.

* **Iz poštno službe.** Z glavne pošte je bila premeščena v Ljubljano priljubljena telefonska gđ. Katica Habjanova. Na novem mestu ji želimo mnogo sreče.

* **Posta Maribor II.** ne bo na Božič in Stefanovo dostavljala na dom poštnih paketov, zato naj stranke same dvignejo pakete z jestvinami oba dneva med 8 in 10. uro.

* **Za XII. akademski ples,** ki bo 5. januarja v vseh prostorih Uniona in ki bo v tej sezoni največja elitna prireditelja, je odbor vabila že razposlal. Če kdo morda vabila ni prejel, naj se vpiše v reklamacijsko knjižico, ki je iz priložnosti na razpolago v trgovini ga. Zlate Brišnikove v Gosposvetki ulici.

* **Sprememba posesti.** Bivši župan svetnik dr. Alojzij Juvan je knočil hišo v Maistrovi ulici št. 3, za 600.000 Din od posestnice Amalije Kiffmanove.

* **Hude opekline** je dobil po vsem telesu mladenič Antonija Bukšičeva iz Siko. Pri kurjenju peči so se ji vneli lasje in ob-

leka in domači so jo komaj oteli ter vso opečeno preprobojali v boudo. — Po pokub in na glavi se je precej opekla tudi Barbara Padovškova iz Bukovca. V soboto je namreč nastal v hiši požar in pri gašenju ji je padla na glavo goreča trska.

* **Nevaren vlomilec v rokah detektivov** Zaradi zadnjih treh vlovov v blagajne je bil policijski aparat budno dan in noč na postu. Včeraj popoldne so zgrabili detektiv znanega in novarnega svedrova H., ki se je pritepel pred kratkim v Dunajo in je nanj padel sum, da so zadnji vloni njegovo dobo. Pred štirimi leti je H. vlonil v Robausovo blagajno, ima pa na vesti baje tudi umor svoje žene in otroka.

* **Nepoboljšljivi tat koles** je 21 letni Emerik C. — Komaj je presedel daljšo kazen, že je spet takoj drugi dan ukradel kolo. Včeraj je bil aretiran in je priznal štiri tatvine koles, ki jih je izvršil, odkar je užival prostost.

* **Iz sovraštva** je pobil s kolom Jože C. v Ranči dlanatja Antona Frasa, ljubimca svoje matere. Težko ranjenega Frasa so pripeljali včeraj v bolnico, kjer je kmalu podlegel težki poškodbi.

Iz Celja

* **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. nemški operetni revijski zvočni film »Samo Ti...«.

* **Dve večji izgubi.** Na cesti iz Gosposke ulice do Kerkovega trga je bila izglubljena v nedeljo zvečer zlata zastavica vredna 2000 Din. Gospa Confidentijeva je izgubila 21. t. m. dopoldne na cesti od Zavalde do mesta 1000 dinarski bankovec.

Z Jesenic

* **Lep pogreb** se je vršil v soboto popoldne izpred hiše prerano umrlega gospoda Franceta Vilmana. Kljub hudemu mrazu in silnem vetru je pokojnika spremilo na zadnji poti toliko ljudstva, da se je pogreb spremenil v veliko žalno manifestacijo. Za mnogimi nosilci vencev je stopala godba KPD, za njo so v častnem številu korakali jeseniški in hruški gasilci, izredno častno pa so bili zastopani tudi obrtniki s praporom. Za duhovščino, krsto in sorodniki pa se je vila dolga vrsta prijateljev in znancev pokojnika ter zastopniki številnih jeseniških društev. — Pokrajinska zadruga fotografv v Ljubljani je darovala za jeseniške občinske reveže 200 Din namesto venca na krsto Franceta Vilmana. Mestno županstvo se za dar najlepše zahvaljuje.

* **Božično prireditelja** podružnica CMD za Savo, Javornik in Koroško Belo na sveti dan ob 15. v dvorani Delavskega doma na Savi. Na sporedu so ljubke otroške igrice, deklaracije in pevske točke ter obdaritev malčkov. Občinstvo naj poslopi lepo prireditelja nedolžne dece in otroškega vrta.

* **Prejeli smo:** Nad vse umesten je poziv Narodne obrane v nedeljskem »Jutru«, da se v sedanjih hudih časih opuste prireditelja, plesi, zabavni večeri in običajna silvestrovanja, ki trajajo povsod pozno v noč. Ako je sploh kdo, ki se mora temu pozivu odzvati, so to gotovo jeseniška društva, organizacije, klubi. Boda stoji pred durni in mnogim ne bo prizanesla. Čeprav se je položaj pri KID nekoliko omilil, bo vendar zaslužek onih, ki bodo zaposleni, tako majhen, da ne bo kril niti najnujnejših življenjskih potreb. A oni, ki bodo ostali brez kruha? Dolžnost društev na Jesenicah. Javorniku in Dobravi, da opuste prireditelja, saj lahko sodimo, kako bi sicer odjeknilo v naši širši javnosti, če bi vladalo v društvenih domovih veselje, medtem ko bodo številne družine gladovale v nezakurjenih prostorih.

Iz Trbiča

* **Obdaritev revnih šolskih otrok** po Kolu jugoslovenskih sester bo danes v sredo ob 11. v IV. razredu osnovne šole. Vre Kolašice bodo obdarovale nad 100 revnih otrok s toplimi oblekami in obutvijo, v skupni vrednosti okrog 9000 Din. To vsoto so nabrale s prodajo oljk, z igro in članarino. Delo trbiških kolašic je zgledno in posnemalno vredno.

* **Agilna mladina.** Za božič in Novo leto je trbiška mladina prodala veliko nad 1000 voščilnih razglednic CMD in Jugoslovenske Matice. Mladina kaže za težnje navedenih organizacij polno razumevanje.

* **Božična mladost** iz otroškega vrta se je vršila v terek popoldne v telovadnici meščanske šole. Ob lepem božičnem drevescu se je zbralo 70 otročičkov z roditelji, deklarirajo par prigodnih pesmic, nato pa sprejelo darove iz rok mestne občine, ki vsakemu vsako leto z izdatno podporo za božičnico najnujnejši šolski mladini.

Iz Kamnika

* **Obdarovanje revežev.** V nedeljo so naše vre Kolašice obdarovale lepo število revežev in revne dece. Darila so bila deloma v obleki, denarju in blagu.

Iz Trbovelj

* **V zadnji seji občinskega odbora** so bili izvoljeni novi člani v davčno komisijo in to gg.: Majlag Anton, Roš Ferdo in Radej Drago za člane, za namestnike pa Planinc Anton, Germ Alojzij in Malovrh I.

* **Božičnica.** NSZ priredi 24. tm. ob 15. v svojih lokalih božičnico za otroke svojih članov. Vsi poročni člani, ki so vpisani za podporo, naj se javijo ob napovedanem času v lokalni NSZ.

* **Kino Sokol** bo predvajal za Božič 25. t. m. in na Stefanovo ob 16. in 20. zvočno vesoljstvo »Ančka zna vse« in Foxov tehnik. V nedeljo 27. t. m. ob 16. in 20. bo dvojni program: Samika na olimpijadi in »Mladost norosti«.

Iz Hrastnika

* **»Trije vaški svetniki«** so bili izvršno odigrani v soboto zvečer na 7. obletnico otvoritve Narodnega doma. Režija g. inž. Freyerja in vse vloge so bile izvršne. Igra je še posebno poživela godba s petjem, ki jo je priredil g. Čander, vodja pa g. Dirnajer. Na splošno željo se bo predstava ponovila 17. januarja.

* **Kino Narodni dom** bo predvajal na Božič in na Stefanovo film »Trije mušketirji« in v nedeljo 27. t. m. pa film »V zlatem carstvu« Na Stefanovo zvečer bo občajna božičnica Gasilnega društva, med katero se bo predvajal film »Gasilski kongres v Ljubljani«.

Iz Ptuj

* **Popravek.** Nedavno smo poročali, da bo občni zbor Sokola 23. t. m. Občni zbor pa bo le 23. januarja.

Iz Ljutomer

* **Kolo jugoslovenskih sester** je preteklo nedeljo obdarilo krog 100 revnih otrok z obleko in obutvijo v skupni vred-

V srečni. toda ne žni do i.

Varujte in obnovljajte mlado moč svojih otrok, ki se stalno izrablja za rastjo, učenjem in igro. Ovomaltine je vsled raznolikosti in bogastva različnih snovi, ki jih vsebuje, neohodno potreben deci kadar se razvija.

Zdrava krepljena hrana Ovomaltine vsebuje v svojih topljivih zrnih najbolj zlahkne sestavine slada, svežih jajc in svežega mleka, katerim je radi boljga okusa dodan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastoj. Cena malega zavojčka Din 16.—. Dobiva se povsod.

DR. A. WANDERER, D. D., ZAGREB

OVOMALTINE

pospešuje rast.

nosti 5000 Din ter jim priredilo lepo božičnico. Za obdarovanje otrok je kraljevni odbor Rdečega križa prispeval 1000 Din, prispevali pa so v blagu in denarju tudi tukajšnji trgovci in drugi. Kolašice so same krojile in šivale obleke za obdarovanje. KJS se zahvaljuje vsem darovalcem in vsem sodelavcem za darove in delo.

Ij— Čajanka. RK in KJS nameravata prirediti na svečeno čajanko s peštrnim programom, da dobita tako zopet nekaj sredstev za podporo najrevnejših.

Iz življenja na deželi

JEZICA. Sokolsko društvo bo priredilo na Stefanovo ob 20. tridejanko »V Ljubljano jo dajmo!«. Za Silvestrov večer pa dvodejansko burko »Anarhist«. Poleg tega so na sporedu šaljivi prizori in prosta zabava. K obema prireditvama vabljeni vsi prijatelji Sokolstva.

SEVNICA. Na Stefanovo, ob 15. bo gostovalo v Sokolskem domu delavsko društvo »Svoboda« iz Senovega. Gostje uprizorijo »Golgot«. — Sokol v Sevnici bo priredil tudi letos običajni Silvestrov večer, na katerega so vabljeni vsi Sevnčani. — Brezplačno reklamno kuhanje čaja je priredila na »zlati nedeljo« 20. t. m. trgovina Kastelic. Novost, ki je ugajala. — Vesel Božič in srečno novo leto želi vsem sevnškim naročnikom »Jutra« dopisnik in poverjenik »Jutra«.

SOKOL

Koliko telovadnih imajo naša mesta. Na prvem mestu je Beograd, ki šteje v svojih društvih 2835 telovadnih oseb, sledi Ljubljana z 2076 osebami, Zagreb z 2033 telovadci, Maribor 1919, Novi Sad 1047, Sarajevo 880, Bečker 872, Varaždin 691, Cettinje 537 itd. Izredno veliko dece šteje sokolsko društvo v Subotici, kjer se vežba po vseh sokolskih telovadnicah. Po posameznih telovadnih kategorijah se dele naša največja mesta tako — le: moško članstvo Beograd 681, Ljubljana 337, Zagreb 187, Maribor 249, Novi Sad 80, Sarajevo 257, članice Beograd 141, Ljubljana 253, Zagreb 119, Maribor 251, Novi Sad 44, Sarajevo 80; moški naraščaj Beograd 542, Ljubljana 443, Zagreb 329, Maribor 236, Novi Sad 170, Sarajevo 180; ženski naraščaj Beograd 182, Ljubljana 191, Zagreb 341, Maribor 200, Novi Sad 143, Sarajevo 59; moška deca Beograd 647, Ljubljana 459, Zagreb 616, Maribor 498, Novi Sad 328, Sarajevo 165; ženska deca Beograd 642, Ljubljana 354, Zagreb 441, Maribor 483, Novi Sad 282 ter Sarajevo 139. Opozorjamo pri tem na zanimivo statistiko, ki bo pričela izhajati v »Sokolskem Glasniku« v eni prihodnjih številki ter bo vsebovala razne primere na osnovi ljudskega štetja 31. marca 1931.

V Beogradu je praznoval br. Ljuba Stanojević dolgoletni izravec beograjskega gledališča 50 letničo članstva v Sokolstvu. To je bil za prestolnico vsekakor redek dogodek, zato je priredilo društvo Beograd I. svojemu članu, ki še vedno vežba v vrsti starih članov, prav presrečno bratski vočer, spojen z veliko telovadno akademijo, ki je v vseh ozirih dobro izpadla. V točki starejših bratov je nastopil tudi člka Ljuba sam in tako vzgledno pokazal svojo veliko vztrajnost pri sokolskem delu.

Dr. Bohumil Havel je slavil te dni v Pragi 60letnico. Član načelnstva COS, dolgoletni načelnik sokolskega društva Praha — Staro mesto ter župe Barakove, je bil v mladosti drug br. Jindre Vanicka v srnehovskem Sokolu in se je udeležil pod vodstvom br. Jindre mnogo tekm. Kasneje se je posvetil tehničnemu delu v zveznem načelstvu, sodeloval pa je tudi kot sodnik na neštetihi tekmah. Br. Havel je vzor vztrajnega in vsestranskega vestnega Sokola — prednika, ki kljub svoji starosti žil n poln dobre volje še vedno vrši svoje funkcije. Gotovo bo tudi na IX. vsokolskem zletu desna roka načelnika br. Havelja, kakor je bil vedno bivšemu načelniku br. Vanicku.

Sestri Renati Tyrševi, soprogi ustanoviteljica Sokolstva je podelila staroslavna Karlova univerza v Pragi častni doktorski naslov za »zasluge in napore za obnavljanje in oživljanje naroda ter za pozlobitev in razširjanje njegove kulture«. Na željo s. Tyrševe je bila opuščena vsaka slovesnost, častno doktorsko diploma ji je izročila deputacija vseučilišča, ki jo je vodil rektor dr. Pekar.

Največja vojaška šaloigra!

Rekrut

Kačmarek

Pride! Zvočni kino Ideal

Novi način tekmovalstva za državno prvenstvo

Nedeljska glavna skupščina JNS je z ogromno večino sprejela nov način državnega nogometnega prvenstva — V ligah bo igral tudi predstavnik Maribora

Kakor je znano, se je v nedeljo 20. t. m. vršila v Beogradu redna glavna skupščina Jugoslovenskega nogometnega saveza, največjega sportnega foruma v naši državi. Zastopani so bili potom svojih delegatov skoro vsi klubi. Od klubov LNP so bili: SK Ilirija, SK Reka, SK Domžale, SK Korotan, SK Elan, Ljubljanski Hermes je zastopal tajnik kluba g. Zupan S., ostale klube pa tajnik LNP, ki je bil tudi delegat LNP.

Največje težave za skupščino je delalo vprašanje novega načina odigravanja prvenstva. Oficijsko je bilo predloženih mnogo, nevarno mnogo načrtov, a njih predlagatelji so se oslanjali na svoje grupe klubov. Razumljivo, da niti eden teh načrtov ni zadovoljil večine klubov. In sedaj najti modus, da se vsaj v glavnem vse zadovolji. Kdor je imel že opravka na skupščinah JNS ve, kako težavno je najti pot sporazuma. Najtežje je seveda za malo podelave, posebno pa še tedaj, če se ti capijo na razne skupine. Naš podelave je po številu klubov, članov JNS, zelo majhen, a hvala Bogu so naši klubi tokrat nastopili enotno v ogromni večini, kar je na pravi pri Beogradu dober utis.

JNS je, uvidevši težak položaj v pogledu reševanja predlogov za odigravanje prvenstva, smatral za potrebno, da pozove na redveč skupščine delegatov klubov z željo, da bi našli v tem pogledu nekak kompromis. Tudi delegat LNP je bil v tej komisiji ter je bila njegova glavna naloga, da doseže uvrstitev tretjega kluba LNP v državno ligo. Toda v početku je zgedalo, da bo ostalo pri dosedanjem načrtu z malo korekturo, ki bi tangirala tretjo, vodinsko ligo. Delegat LNP je odločno vztrajal pri svoji zahtevi, ki ni bila samo želja LNP, izražena na redni podelavni skupščini, temveč vseh slovenskih sportnikov, namreč, da pride v državno ligo tudi predstavnik Maribora. Sicer drugače zelo dobrodušni delegat splitskega podelave pa je tedaj izjavil, da v tem primeru Hajduk odstopi od tekmovalstva za drž. prvenstvo. Pogajanja so se zaradi tega ponovno začela in vlekla skoro do tretje jutranje ure od sobote na nedeljo. Priznati je treba, da so šli delegati zagrebške podelave delegatu LNP zelo na roko in da je dobil tudi v samem Bošku Simonoviću močnega opornika. Predlagal je, naj se uvrsti v državno ligo tudi četrti zagrebški klub in končno so dospeli do rešitve, da se ustanove štiri lige.

Sestava teh lig je:

I. liga: II. in IV. zagrebški klub, odnosno zmagovalci iz dveh eliminacijskih tekem med četrti plasiranim klubom Zagreba in prvakom provincije ZNP, prvo in drugo plasirani klub iz Ljubljane in prvak Maribora.

II. liga: I. in III. zagrebški klub, I. in II. iz Osijek, ter splitski Hajduk. Kakor je torej razvidno, so se splitski Hajduk raiši pridružil Osijeku kakor Mariboru, čeprav so železniške zveze z Mariborom mnogo boljše nego z Osijekom. Menimo, da bi tudi v finančnem pogledu zadovoljil Maribor enako kot Osijek. Sicer pa bo sama bodočnost pokazala, kakšen bo finančni efekt tekem v Mariboru.

V III. ligo so uvrščeni: I. in II. klub Beograda, I. in II. klub Skoplja in zmagovalci iz dveh eliminacijskih tekem med II. klubom Skoplja in prvakom Nika.

V IV. ligo: III. klub Beograda, I. in II. klub novosadskega podelave, I. in II. klub

subotiskega podelave ter prvak bečkereškega podelave.

Toda z gornjim načrtom, ki je bil z veliko večino glasov 308 proti 67 sprejet, so se sicer zadovoljili le vodilni klubi v posrednih podelavah, ne pa tudi ostali, ki so z uvedbo državnih lig utrpeli v sportnem in v gmočnem pogledu. Toda tudi za te se je našla zadovoljujoča rešitev. Sklenilo se je, da mora odslej vsak klub, tudi oni, ki igrajo v ligah in v finalnih tekмах za državno prvenstvo, igrati v lokalnem tekmovalstvu. Seže za tem se bo nadaljevalo tekmovalstvo v ligah, v katere bodo uvrščeni klubi po placementu v prvenstveni tabeli. Tamkaj, kjer klubi, ki so igrali v državnem prvenstvu (Concordia, Gradjanski, Zagreb, Mačva, Sasek iz Sarajeva ter BSK, kakor tudi Hašk, Jugoslavija in Soko), a sicer sodelovali v letošnjem jesenskem prvenstvu, imajo kljub temu igrati v lokalnem tekmovalstvu, v ostalih podelavah pa se prvenstveno tekmovalstvo nadaljuje. Zato se morajo klubi, ki letos v jesenski sezoni niso tekmovali v lokalnem prvenstvu, takoj uvrstiti v I. razred s tem, da sme biti v tem razredu zaradi nomanjanja termi nov največ 6 klubov. Zagrebški podelave bo poleg Concordije, Gradjanskega in Haške uvrstil v I. razred še tri prvotlasirane klube iz sedanega I. razreda, ostale v I. B razred. Isto se je pripočelo BLP.

Skratka: Prvenstvo se igra po naslednjem načrtu: I. najprej lokalno v podelavi, 2. nato v ligah in končno 3. za finale državnega prvenstva.

V finalu igrajo po dva kluba I. in II. plasirana, iz vsake lige. Tekme v lokalnem tekmovalstvu in tekme v ligah se igrajo po dvojnem bod sistem, torej tour-retour po točkah, dočim se tekme v finalnem tekmovalstvu igrajo po dvojnem cup-sistemu, a protivniki bodo izžrebani.

Finančni pogoji so isti kot doslej, le za Beograd in Zagreb, kjer se bodo morali pripetiti primeri, da se bodo odigrale dvojne tekme, se je fiksirala višina zneska, ki ga mora prejeti zunanji klub, in sicer navedemo le Zagreb, ki nas predvsem zanima: Ljubljanski ali mariborski preme po 600.— (šeststisoč), osiškli 10.000 (desettisoč), Hajduk iz Solita 20.000 (dvajset tisoč) dinarjev. Seveda so se v teh svotah upoštevali le efektivni stroški.

Glede sodnikov je ostalo pri dosedanjem s to razliko, da, ako se kluba ne sporazumeta na osebo, nosi stroške za istega klub, ki ga zahteva iz tujega kraja. Tudi glede delegatov JNS se je izvršila važna korektura. Odslej bo JNS delegiral iste iz kraja, ki je najbližji mestu, kjer se tekme odigrajo, in to odbojniki podelave. Le v izjemnih primerih te delegira sam JNS.

Važno je tudi to, da morajo odbori za delegiranje 10 dni pred tekmo javiti ime sodnika. Ako se kdo od klubov z istim ne strinja in ga odkloni, mu lahko odbor delegira drugega, za katerega pa nosi stroške sam ta klub, če je sodnik iz drugega kraja.

Lokalno prvenstvo, torej v podelavi, mora končati do aprila, od maja dalje prične tekmovalstvo v ligah, a od septembra dalje finalne tekme za državno prvenstvo. Tekme v ligah izvaja JNS potom podelave, finalne pa sam JNS.

Vesti nekaterih listov, da v novem u. o. JNS ni nobenih predstavnikov slovenskih klubov, ne odgovarja dejstvu. V u. o. imamo dva naša članka, in sicer St. Rybka, predsednika LNP, in kan. Vizjak.

O poteku skupščine bomo še poročali.

omogočili, da smo nastopili v Atenah.

Poročilo tehničnega referenta g. Dobri- na uvodoma omenja pravilnost izvedbe državnega prvenstva za moštva, ki je bilo kljub slabšim rezultatom zaradi neugodnih razmer znatno boljše, kakor v letu 1930. Vendar se pri tem jasno vidi, da je naša atletika še vedno odvisna od nekaterih podelav, ki s svojo odsotnostjo znatno manjšajo odstotek uspehov najboljših pet atletov v posameznih disciplinah. V moški lahki atletiki je bilo od 32 rekordov popravljenih 15, nekateri celo po večkrat, v damski atletiki pa od 14 rekordov 10. Nekateri naši rekordi, zlasti oni v metu kladiva, teku na 800 m, 110 m z zaprekami, 800 m in skoku v daljavo se že približujejo srednjemu mednarodnemu razredu. Omembe so vredni poleg nastopov naše reprezentance v Atenah in Firenci še uspehi in častni nastop Dr. Narančiča in Tucana v Pečuhu, Novakovića v Budimpešti in Segedinu, Buratovića, Sporna, Korčeta i. t. d. v Pragi in Pardubich ter atletov ASK Primorja v Celovcu.

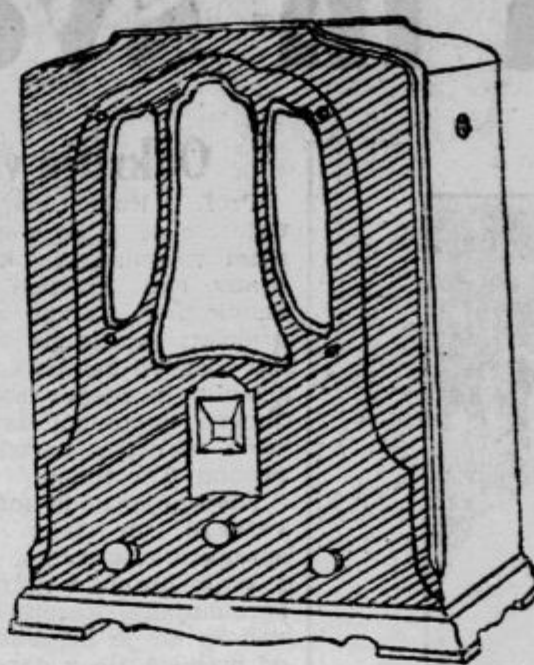
Pri volitvah je z veliko večino bila izvoljena naslednja lista:

Predsednik: Ugrinčič Veljko, I. podpredsednik: general St. Knežević, II. podpredsednik: Grund Zdenko, I. tajnik: Zdravko Francić, II. tajnik: Boranić Branko, blazajnik: Aiko Kon; teh. referent: Dobrin Miroslav; odborniki: Zagreb: Kratky Walter, Novak Mijo, Mayer, Münz, Macanović Hrvoje in prof. Janković Vladimir; Beograd: Dr. Pavlović, Jovanović Lazar, Urošević Uroš in Ugrčić Bora, Ljubljana: geom. Černe Miro, Karba, Grünfeld, Sancin Savo, Maribor: Dr. Jettmar, Bergant Evgen, Pančev: Telesko Karlo, Marer Vladimir; nadzorni odbor: Fischer Josip in Schlesinger Mirko.

Od sprememb pravil je vsestranski najvažnejša ona glede prvenstvenih tekmovalj v cross countryju, namreč da se morajo vršiti v omejenih prostorih na progi, dolgi najmanj 600 m in s po eno zapreko, ne višjo od 90 cm, na vsak kilometer. V mestih, kjer ni takega omejenega prostora, se mora vsaj start in cilj ter zadnji del proge vršiti v omejenem prostoru.

Določeni so bili naslednji termini in mesta za prv. tekmovalja: cross country prvenstvo mest, 20. marca; cross country prvenstvo države, Ljubljana, 3. aprila; državno prvenstvo za moštva, 4. in 5. junija; tekmovalstvo za Shellov pekel v Pančevu in Mariboru, 12. junija; damsko prvenstvo mest, 18.—19. junija; damsko državno prvenstvo, Zagreb, 3.—4. julija; državno prvenstvo poedincev, I. del, Zagreb, 9. in 10. julija; državno prvenstvo mest, poedinci, 13. in 14. avgusta; državno prvenstvo, poedincev, II. del, Zagreb, 15.—18. septembra; 2.—10. oktobra balkanske igre v Atenah.

Verjetno je tudi, da se bo 3. julija vršil v Pragi ob priliki vsesokolskega zleta velik mednarodni miting na katerem bodo sodelovali tudi naši najboljši atleti.

ČUDO RADIOTEHNIKE!

RCA-VICTOR - HIS MASTER'S VOICE

Originalni ameriški OSEMCEVNI APARAT

R 7

Superheterodyne z vgrajenim dinamičnim zvočnikom, največja selektivnost, popolno izključitev tudi najmočnejših krajevnih postaj. Perfekten sprejem podvni in ponoči. Dinamični zvočnik doslej še nevidene kvalitete. Priključek na električni tok vsake vrste.

Ravnokar prispeli v Jugoslavijo.

CENE BREZ KONKURENCE!

Dobivajo se v vseh prvovrstnih radio- in gramofonskih trgovinah

THE GRAMOPHONE Co. LTD.

WIEN I., Führichgasse 2. 15760

Na predlog delegata, g. dr. Pavlovića je bil v Beogradu osnovan avtonomni komite za čim večjo propagando v vzhodnih banovinah naše države in v svrhu olajšave dela savezu. Nova uprava bo dala inicijativo, da se tudi v Ljubljani iz vrst novih odbornikov saveza osnuje komite take vrste v okviru pravil.

Od važnejših sklepov je omembe vredno povišanje članarine na Din 150, verifikacijske tekme na Din 10; dočim je glasarina ostala ista (Din 1). Izraziti atletski klubi pa bodo plačali samo Din 100.—, ostalim klubom, ki imajo finančne težave, pa sevezna uprava lahko na temelju pravil zniža članarino.

Na predlog delegata Haška je določen v funkciji referenta za žensko atletiko blagajnik saveza g. Kon.

S sprejetjem nekaterih predlogov manjše važnosti, je predsednik pozno zvečer zaključil lepo uspešno zborovanje.

Božični nogometni program v Ljubljani

Za božične praznike sta se sporazumela Ilirija in Primorje, ter povabila simpatično moštvo zagrebških železničarjev, ki bodo v soboto nastopili proti Primorju in v nedeljo proti Iliriji. Z ozirom na nov način državnega prvenstvenega tekmovalja, kjer ma železničar veliko šans, da bo tekmoval v prvi skupini, bo zanimivo pregledati moči tega simpatičnega moštva, ki stoji na čelu prvenstvene tabele prvega razreda v Zagrebu. V lokalnem tekmovalju je nedavno porazil trde zagrebške purgerje. Začetek tekme oba dneva ob 14. na igrišču Ilirije.

Smučarski klub Ljubljana. Važen sestanek tekmovalcev bo danes ob 19. v damski sobi kavarne Emone. Udeležba naj se ga po možnosti tudi člani tehničnega odbora in klubov gospodar.

Predavanje za smučarje - začetnike - bo dreval ob 20. v damski sobi kavarne Emone. Vabljeni vsi začetniki brez razlike, tudi neorganizirani. Vstopnine ni! SKL.

Gorenjski zimsko-sportni podelave bo priredil danes ob 20. v stranski dvorani Sokoškega doma na Jesenicah predavanje inž. Janka Janše o smučski tehniki alpski sožnji, o mažah in o vrstah snega. Vabljeni vsi prijatelji belega sporta. — Za namestnika načelnika GZSS je bil izvoljen vod. Miha Čop z Jesenic. — Po sklepu podelave.

VSE POTREBSCINE

ZA ZIMSKI SPORT KUPITE NAJCENEJE PR

JUGOSPORT

LIUBLJANA

AHTFVAJTE BREZPLAČNI CENIK!

DALMATINOVA UL. 11

Gospodarstvo

— Zanimanje inozemstva za izvore plina v Bujavici. Kakor smo že poročali so bili v Bujavici v Slavoniji pri vrtanju za petrolejem odkriti zelo izdatni izvori zemeljskega plina, ki jih nameravajo izkoristiti za električnakočo samske banovine. Kakor sedaj poročajo iz Zagreba so te dni dospeli v našo državo predstavniki znanege koncema Vacuum Oil Com. iz Washingtona, Baltimorea, Londona in Dunaja, ki vodijo pogajanja s Prvo hrvatsko štedilnico.

Borze

22. decembra

Na ljubljanski borzi so danes ostali tečaji deviz v glavnem neizpremenjeni, le devizi Bruselj in Trst sta se nekoliko okrepili, dočim je deviza Newyork nazadovala.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila vojna škoda danes zaključena le za aranžma po 257, dočim se je v Beogradu okrepla preko 260. Nekoliko čvrstejši so bili dolarški papirji 7 odst. Blairovo posojilo se je trgovalo po 8 in pozmee po 49,50, 8 odst. pa po 54 in 55. V ostalih državnih vrednotah ni bilo pomote.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2263,74 — 2270,58, Bruselj 783,86 — 786,22, Curih 1997,88 — 1101,15. London 187 01 — 191,51. Newyork kabel 5623,68 — 5640,68, Newyork ček 5601,68 — 5618,68. Pariz 221,33 — 222,04, Praga 166,59 — 167,09, Trst 283,69 — 289,69.

Curih. Beograd 9,05, Pariz 20,175, London 17,35, Newyork 512,25, Bruselj 71,40, Milan 26,075, Madrid 43,45, Amsterdam 206,50, Berlin 121,30, Stockholm 96,50, Oslo 96, København 96,25, Sofija 3,71, Praga 15,175, Varšava 57,50, Bukarešta 8,05.

Elekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 257 — 259, za december 257 — 259, za januar 255 — 258, 7% investicijsko 60 bl., 4% agrarne 30 bl., 6% beguške 37,50 — 40, 7% Blair 49,50 — 50, 8% luške 37,50 — 40, 7% Blair 49,50 — 50, 8% Blair 54 — 55,50, 7% Drž. hipotek. banka 52 denar.

Beograd. Vojna škoda 260, 261, 260 zakli., za december 258, 260 zakli., 4% agrarne 29 den., 0% beguške 38,75, 39, 39,50 zakli., 8% Blair 55 zakli., 7% Blair 50, 50,25 zakli., Narodna banka 5000 zakli.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (22. t. m.) Tendence za les slaba. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za 1.500.000 komadov zabojnih delov iz mehkega lesa (smreka, jelka, bor, melesen) vezanih v zvezke po 25 komadov (dolžina 66 cm, šir. 17 cm, debelina 9 mm), nadalje za 250.000 komadov bukovih deščic (vezanih v zvezke po 25 komadov, dolžina 32 cm, širina 17 cm, debelina 13 mm), za 40 m³ smrekovih anten (ravnih, zdravih, neobelinih; premer spodaj 40 — 55 cm, na vrhu 5—10 cm, dolžina 26—30 m) in za 1 vagon bukovine (naravne, obrobene, brez greh in sra, I., dolžina 3,50 — 4,60 m, od 10 do 10 cm stopnjevanje, širina 11 cm pri 50 mm, 13 cm pri 60 mm, 15 cm pri 70 mm, 17 cm pri 80 mm). — V zadnjem času se je pojavilo informativno povpraševanje po hrastovih in še bolj po bukovih pragovih, hrastovih pragovali se iščejo postavljenou v Anveiso (v dimenzijah 2,60 m, 15, 25 cm), bukovih pa za Jugoslavijo in Italijo. Do sklepov pa ne pride, ker se iščejo velike količine, ki jih zaradi pomanjkanja golovine ni mogoče dobiti. Drugi zadržek leži v tem, da išče Italija kompenzacijo za tak uvoz lesa. Pri tem boži čas neizrabljen, zahteva pa se blago zimske sezone. Večje povpraševanje je tudi za lesove hlode (do 5000 m³), in sicer obeljene, 8 m dolge, na vrhu 18 — 20 cm za dobavo v januarju in februarju preko Sušaka ali Reke. Ta dobava pa je za Slovenijo zaradi visoke tarife za okolje les do Sušaka in zaradi carine (100 Din na m³) otežkočena. Suha drva, predvsem letošnja, so že precej pošla.

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 32 vag. Oves: baški, srem., slavn., 125—130. Ječmen: baški, 64 kg 122,50 — 127,50; baški, srem., pomladni, 67/68 kg 160 — 170. Koruza: baška, s kakovostno garancijo 58 — 60; banaska z garancijo 56 — 58; sremška z garancijo 59 — 61; baška in sremška za december - januar 62,50 — 65; za mare - maj 77,50 — 80; baška snuena 74 — 75; sremška sušena 75 — 77,50; banaska sušena 70 do 73; baška, okolica Sid, sušena 78 do 80. — Moka: baška in banaska postaja »Oge« in »Oge« 360—380; »2« 340—360, »3« 305—315; »4« 255—265, »7« 190—200. »8« 122,50 — 127,50. Otrubi: baški in sremški 85 — 90; banaski 80 — 85.

+ Somborska blagovna borza (22. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 58 vag. Oves: baški, sremški, slavn., 125—130. Rž: baška 147,50 — 152,50. Koruza: baška nova 58 — 60; za december - januar 63 — 65; za mare - maj 77,50 — 80; baška sušena 74 do 76. Moka: baška »0« in »00« 360 — 380; »2« 340—360; »3« 305—315; »4« 255 do 265; »7« 190 — 200; »8« 122,50 — 127,50. Otrubi: baški 87,50 — 92,50.

Zahvala.

Za mnoge ustne in pismene izraze sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega gospoda

Antona S mončiča

strojevodje v pokou

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo »Udruženju strojevodij oblastne uprave Ljubljana« in vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so našega dragoga rajnika spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 23. dec. 1931.

15750 ZALUJOČI OSTALI

Hotel „Bellevue“

nudi za praznike izredno fina vina po znižanih cenah, in sicer: opolo 10 lDn, doljenjak bilo 12 Din, cviček Gadova peč 14 Din, rizling 16 Din, pikerjan 19 Din itd. Čez ulico 1 Din ceneje. Prvovrstna domača kuhinja. — Cene zelo znižane.

Vsako soboto in nedeljo pristne domače koline. 15764

Dalmatinska vina

Za božične praznike si preskrbite, kjer ste najbolj sigurni zaradi dobre kvalitete. — Čez ulico 1 Din popusta od 25. decembra 1931 do 11. januarja 1932.

Za vse postne dneve sveže pošiljke morskih rib. Za vse praznike pečeni purani in razna jedila po znižani ceni.

Domači stari vermout.

V gostilni »TRATNIKI«, Sv. Petra cesta 25, in v gostilni »PRIMORJE«, Medvedova ulica.

Čenjenemu občinstvu se priporoča

15748

IVO SUNARA.

Iz življenja in sveta

Lloyd George v Indiji

Angleški državnik Lloyd George je odpotoval z ženo in hčerjo v Indijo, da se odtegne morečim političnim skrbem in da si popravi zablajeno zdravje. Na sliki ga vidimo s tropskim siemom na glavi, v krogu svoje rodbine, kakor je v Bombayju stopil na indijska tla.

Najmrzlejši kraj na svetu

Ta kraj se imenuje Vrhovjansk in leži v Sibiriji. Povprečno najnižja temperatura za dobo 33 let znaša tam 63 stopinj pod ničlo, neredko pa so tam izmerili 70 stop. višjo srednjo zimsko temperaturo prav neugodno, namreč v dolini reke Jagne, v kateri mrzli zrak zastaja. Kraj je sam na sebi majhen, ker šteje le 500 oseb in zavoljo njega ne bi bilo potrebno izgubljati mnogo besed. Toda v severnovzhodni Sibiriji je cel ogromen pas, ki kaže povprečno 50 do 63 stop. pod ničlo in v tem pasu leži tudi važno mesto Jakutsk z 11.000 prebivalcev, kjer so izmerili že 64 stop. pod ničlo.

Zanimivo je, da ima neki rudnik, ki leži 900 m nad Vrhovjansk, za celih 17,5 stop. višjo srednjo zimsko temperaturo nego to mesto. Mrzloti teh krajev nam nazorno kaže, kakšnih prilagoditev je zmožen človeški organizem, saj je temperatura v stratosferi bistveno višja nego v tem delu Sibirije!

O dvojčnikih

Profesor van Bemmelen iz Utrechta je ugotovil po dolgotrajnem raziskovanju, da so tako zvali dvojčniki, t. j. ljudje, ki so si na zunaj popolnoma slični, vedno v kakršnem koli sorodstvenem razmerju, čeprav v oddaljenem. Ljudje pa so bolj vezani po medsebojnih sorodstvenih vezeh, nego običajno mislimo, saj poznamo večino tistih, ki so v krog svojih najbližjih sorodnikov.

Po teoriji prof. Bemmelen nam postane pojav dvojčnikov zelo razumljiv, kajti ta pojav temelji na zakonih podedovanja. Obrazni tip prednikov je preskočil več pokolenj in se je prikazal znova v dveh, treh oddaljenih potomcih. Zadostuje pa podedovanje nekaterih prav karakterističnih potez, da se zbudijo vtis dvojčnika. (Glej »Dvojčniki v življenju in slovstvu« v tedenski reviji »Življenje in svet«.)

Univerzitetni profesorji v CSR

Konec lanskega šolskega leta so našli na raznih češkoslovaških visokih šolah 626 rednih profesorjev, 143 izrednih profesorjev in 964 asistentov visokih šol. Poleg tega je bilo na češkoslovaških visokih šolah nastavljenih še 260 uradnikov, 119 poduradnikov in 818 služiteljev.

Iznajditelj jeklene čelade

Nemec Franz Marx, ki je s svojo preprosto iznajdbo rešil življenje mnogim vojakom, ni imel od svoje iznajdbe prav nobene koristi in živi v veliki bedi.

Odlikovanje mladih kiparjev

Pruska akademija umetnosti je podelila mladima kiparjema Kurtu Schumacherju (levo) in Erichu Geislerju (desno) nagrado v znesku po 1100 mark.

Odkritje vitamina A

Prof. Euler-Chelpin s stockholmske univerze se je že dolgo bavil s proučevanjem vitamina A, ki pospešuje, kakor znano, rast. Pri tem delu mu je pomagal kemik prof. Karrer, ki se mu je posrečilo pridelati ta vitamin v čisti obliki in določiti njegovo kemično formulo. Prof. Euler-Chelpin in njegov sodelavec sta tudi dokončno ugotovila, da je vitamin A identičen z rdečim barvilom rdeče pese, tako zvanim karotinom.

Ribje olje, ki je znano že dolgo kot najvažnejši vir tega vitamina, nastaja s spremembo karotina, ki ga žival sprejema s svojo hrano, v jetrih. To sposobnost za spreminjanje karotina pa nimajo vse živali in so jo izgubile n. pr. ribe, ki žive od manjših rib z dovoljno količino vitamina A v jetrih. Iz jeter nekih rib so pridobili že ekstrakte, ki vsebujejo vitamin A v tisočkrat večji koncentraciji nego navadno ribje olje. Vitamin A je v neki zavisti izenačevalni zvezi s hormonom ščitne žleze in povečuje tudi odpornost proti infekcijskim boleznim.

Skrivnostni vzlet v stratosfero

Že več dni se širijo po svetu vesti, da se pripravlja na letališču Toussus pri Parizu skrivnostni vzlet v stratosfero. Pilot Coupet se hoče dvigniti 17.000 m visoko s strojem srednje velikosti, cigar konstrukcija se čuva v največji tajnosti. Baje je stvar zavita v plašč misterioznosti na izrecno željo francoskega ministrstva za zračni promet, ki je dalo tudi zgraditi in opremiti letalo na lastne stroške.

Coupeja bo na tem tveganem poletu spremljal tudi mehanik, s katerim bosta sedela v kabini iz duraluminja. Kabina, ki se bo dala kuriti, se bo popolnoma zaprla in zapečatila, preden se bosta letalca dvignila z zemlje. Po dosedanjih podatkih razvije letalo v srednji višini lahko brzino 250 km na uro, v višjih zračnih plasteh pa se bo ta brzina avtomatično zvišala na 700 do 800 km.

Siromašni državnik

V pariškem parlamentu je stavil zamorski poslanec Candace predlog, naj zbornica dovoli bivšemu predsedniku francoske republike Raymond Poincaréju letno pokojnino v znesku 200.000 frankov, njegova žena in otroci pa naj dobe po očetovi smrti polovico te vsote.

Doslej je bil v francoski republiki običaj, da se ni izplačevala bivšim državnim poglavarjem nikakoli pokojnina. Slučaj se torej nanaša izrecno na Poincaréja in sicer zato, ker je bil kot predsednik vedno na svojem mestu ter je zdaj kot 70 letni starec brez večjih dohodkov.

Ce bi predlog v zbornici propadel, bi bil Poincaré na svoja stara leta navezan na miloščino in na podporo s strani prijateljev. Zadnji predsednik francoske republike Doumergue si je »pokojnino« preskrbel na ta način, da se je tik pred odhodom s predsedniškega mesta bogato oženil.

Sijajen skok na ledu

Dunajčanka Hilda Holowska, 15letna deklica, ki je že lani dosegla drugo mesto pri drsalni tekmi, je med treningom za zimsko Olimpijado izvršila skok, ki ga prikazuje naša slika.

Mormonski kongres v Pragi

Prihodnje leto se bo vršil v Pragi evropski kongres Mormonov. Zborovanja se bo udeležil med drugimi tudi John Widstoe, eden izmed dvanajstih mormonskih apostolov. K temu velja pripomniti, da je število mormonskih pripadnikov v češkoslovaški dokaj veliko, ker obsega komaj par sto duš, med njimi tudi 12 misijonarjev.

Brandesov brat umrl

Iz Kodanja prihaja vest, da je tam preminul danski pisatelj dr. Edvard Brandes, mlajši brat znanega kritika Georga Brandesa. Učakal je starost 84 let ter je bil eden najodličnejših mož v danski demokratski stranki. Stekel si je velik sloves tudi kot pisatelj esejev. Pokojnik je bil dvakrat član danskega parlamenta in finančni minister.

Stoletnica cigarete

Letos poteka sto let, odkar je prišla v promet cigareta v svoji sedanji obliki. Pripovedujejo, da je cigareta nastala na ta način, da so pri zavzetju Akke po egiptskih četah vojaki, ki jim je primanjkovalo pip za kajenje, začeli rezati tobak in ga zavijati v papir ter ga kaditi. Ti vojaki so bili torej prvi, ki so kadili cigarete. Njih zgled je tako vlek, da je kmalu nato prišla cigareta v promet v podobi, pod katero jo poznamo še danes.

BOŽIČNA ŠTEVILKA

ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

je posvečena glasbi in vsebuje naslednje članke:

MISLI O GLASBI (B. Borko — s sliko). — GLASBA NARODU! (Univ. prof. dr. G. Krek — s slikami). — ALI SE GLASBENI OKUS SPREMINJA? (Dr. Anton Schwab — s sliko). — RISTO SAVIN O MODERNI GLASBI IN O SVOJEM GLASBENEM DELU (s sliko). — GRLICA (Dr. Pavel Kozina — s slikami). — ANTON LAJOVIC (Slavko Osterc — s slikami). — DIRIGENT IN NJEGOVO DELO (L. M. Škerjanc — s slikami). — SLOVENSKA OPERNA PRODUKCIJA PO VOJNI (Matija Bravničar — s slikami). — SLOVENSKE GLASBENE PUBLIKACIJE V LETU 1931 (Zorko Prelovec — s sliko). — SORODSTVO PO DUŠEVNEM ZANIMANJU. — BRONISLAV HUBERMAN O PRODUKCIJSKI KRIZI V GLASBI (s sliko). — MOZARTOVE GOSLI (Drobna zgodba iz življenja velikega skladatelja — iz francosčine dr. P. Karlin).

Številka vsebuje 28 slik, med njimi izvirni kiparja N. Pirnata in slikarja E. Justina.

S to številko je zaključena 10. knjiga »Življenja in sveta«. Prva številka 11. knjige izide v prenovljeni obliki z bogato vsebino in številnimi slikami za novo leto.

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafličeva ulica 5. — Trimesečna naročnina Din 20, mesečna Din 8, posamezne številke Din 2 po vseh trafikah.

„Božični rekord“

Avstralski letalec Kingsford Smith po pristanku na letališču Croydon pri Londonu Slavni angleški oceanski letalec Kingsford Smith je pripeljal letošnjo božično pošto iz Avstralije za Anglijo z letalom. Ogromno razdaljo med Avstralijo in Anglijo je preletel navzlic neugodnemu vremenu v 13 dneh.

Usoda slavnega pesalca

Nedavno so francoski listi poročali, da je ruski pesalec Nižinski za vedno ostavil oder in se nastanil v nekem švicarskem sanatoriju za živčne bolezni. Telesno je Nižinski baje popolnoma svez, igra z uspehom tenis, čita in posluša godbo. Samo o svojih nekdanjih slavnih uspehih noče nikoli ničesar omeniti. Dela se, kakor da je vse pozabil. Ko so mu povedali, da je umrl slavní pesnik mojster Džagilev, je sprjel novico povsem ravnodušno. Na vprašanje odgovarja čisto pametno, in sicer v francosčini, medtem ko je rusčino popolnoma pozabil.

Iz uredniškega koša

Kobilje. Neki gospod je v knjigarni kupil knjigo, ki jo je hotel podariti neki dami za god. Na poti do dame je po knjigi listal in je odkril, da je bila na naslovnih strani cena označena s svinčnikom. Kaj storiti? Od kod naj bi na hitro vzel radirko, da izbriše nadležno številko? Toda mož ni dolgo premišljal. Odločno je potegnul hladnico kvišku in je poskusil izradirati nadležno navedbo z gumastim delom svoje podveze.

Vsak dan ena

»Ali ste mnogo izgubili pri blagu, ki so vam ga pokradli včeraj?«
»Dosti manj, kakor bi bil izgubil predvčerajšnjim. Včeraj sem namreč znižal cene svojemu blagu.«

Za naš Dinar

naj se kupujejo naši domači proizvodi!

Se vsak izum se je tekom časa izpopolnil; do najvišje popolnosti se je pa dvignil pečivni prasek naše domače znamke »ADRIA«, katera tudi jamči za sigurno in popolno uspejete. Nekaj izbranih receptov je od tistih, ki jih sami vredicah blaga; ako želite kaj posebnega, izvolite se obrniti na tovarno pečivnih praškov.

15703

„ADRIA“ — LJUBLJANA I, poštni predal 124.

Očetovo dedščino v obliki lepih, belih zob zamorete ohraniti do pozne starosti z rednim čiščenjem z znano Chlorodont-pasto za zobe. Poskus Vas bo prepričal o tem. Tuba Din 8.

Pri nerednem iztrebljanju

telesu vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo 15678

Neda - sadne kocke

Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah.

VINA

Vinotoč in delikatese, Zaloška 27, toči prvovrstna štajerska in dalmatinska vina čez ulico za Din 10. 15730

Matična knjigarna

LJUBLJANA — Kongresni trg MUZIKALJE VSEH VRST

ZALOGA POHIŠTVA

F. FAJDIGA SIN

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 17. Ustanovljeno 1879. Ček. račun 13241 384

Fraktična Božična in Novoletna darila

za gospode nudi

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 na pr.: lepe bele srajce, modne cefiraste, flanelaste sportne, spalne srajce, spodnje gradl in barhent hlače, triko perilo, volnene vestje, nogavice, kravate, lepe žepne robce, itd. po brezkonkurenčnih cenah. Oglejte si izložbo! 15588

Slabost?

Utrujenost

izčrpanost, prevelika občutljivost, so pogosto samo posledice pomanjkljive cirkulacije krvi. Tu se zmeraj dobro obnese masaža s Fellerjevim Elsafluidom, preizkušnim domačim sredstvom in kozmetikom. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica-Donja, Elsatrg 245, Savska banovina.

C. Schmidl:

Mesto mrtvih v Jukatanu

Roman

Hotela me je spraviti iz hiše in je bila vesela, da sem šel. Vse, kako se je bala, da je ne bi vendarle izpregledal, če bi bila ves dan z menoj.

Commander Smith, Dick in jaz smo tisti dan vročno delali.

Drevi je moralo iti vse po nitki. — —

Lampi so razlivali po senčnih potih Wellesleyevega parka svojo čarobno, višnjevo, rdečo, zeleno, vijoličasto in rumeno svetlobo. Veseli ljudje so kramljali in se smejali.

Tragedija se je pričevala.

A čemu naj se dolgo mučim? Kar se je potem zgodilo, je moči kratko povedati.

Okoli desetih zvečer se je zdajci oglasilo z morja zamolklo ropotanje, ki ga je bilo v nočni tišini razločno slišati. Vse je planilo s sedežev in prislunilo. Videl sem, kako so Iridine oči osrepele v nenadnem strahu.

Kaj je to? so šepetaje vpraševali tu in tam.

Commander Smith se je nasmehnil.

Majhen lov na tihotapce, gospoda, nič hujšega; nikar se ne vznemirjajte.

Nekateri so obotavljaje se spet sedli na svoja mesta. Nemirni pogledi so se upirali o commanderja in vame. Iris je bila mahoma izginila. Mignil sem Violi in Kamilo, ki sta z vidnim začudenjem krenila za menoj v hišo. Nalogo, da pouči goste, sem prepustil Smithu.

Hitro sem odvedel Violo in Kamilo v prvo nadstropje in v Iridin budoar. Na smrt prestrašena nam je zastrmela naproti, ko smo vstopili.

Vaša igra je izgubljena, miss Wellesleyeva! 'Eagle' se je pravkar vdal. Poglejte!

Z okna se je odpiral razgled daleč po morju. Svetlobni stožec žarkometa je pošastno trepetal nad valovjem in živo osvetljeval oči bele jahte.

Iris je s pogledom spremljala mojo roko. Dolgo je strmela na morje. Nato se je brez besede zgrudila na tla.

»Položimo jo na otomano!« sem kratko ukazal. Zgodilo se je.

»Kaj pomeni to?« je vprašala Viola, drhteča od groze.

Neizmerena trudnost me je obhajala.

»Viola, brat te ženske je hotel umoriti Kamila — in ona je to vedela.«

Tesnoben molk je zavladal v sobi po teh besedah. Nato je vprašal Kamilo:

»Zakaj mi je James stregel po življenju?«

»Hotel se je oženiti z Violo in postati lastnik clauderiškega gradu, da bi mogel njegovo ugodno lego popolnoma izrabiti za svoje tihotapske posle. V to je potreboval tudi milijonov gospodične Virole, zakaj Wellesleyeva rodbina je, kakor lahko zveš v Dufourjevi in Mellisovi banki, finančno na robu prepasti.«

»Štefan — za Boga! Povejte mi, ali je James umoril mojega očeta?« je hlastno planilo iz Virole.

»Ne, Viola. Morilec vašega očeta je bil Ned Morton.«

Prvi trenutek sem mislil, da bo Viola omedlela. Bleda kakor smrt je s široko odprtimi očmi strmela zdaj vame, zdaj v negibno postavo na otomani. Nato je mahoma presunljivo vzkliknila in zbežala iz sobe. Midva s Kamilo sva planila za njo in jo izkušala pomiriti.

»Pelji jo domov,« sem rekel Kamilo. »Preveč je bilo zanjo. Jutri zvesta vse ostalo.«

Pokimal je in pomagal sem mu spraviti Violo po stopnicah. Ubogala naju je molče, kakor otrok.

Nato sem se vrnil k Iridi.

Nikar mi ne recite, da slutnje nič ne pomenijo! Nenaden strah me je kakor z bičem podil po stopnicah na vrh.

Prepozno!

Še danes mi zveni pok malega samokresa po ušesih.

Hitro sem odprl vrata. Iris je ležala zleknjena na dragoceni

preprogi. Drobo orožje se je lesketalo v njeni roki. Rahel trepet ji je še stresal vitko telo. Pokleknil sem k nji in jo preiskal. Zadeta se je bila še predobro — prav v srce, kakor sem se prepričal.

V njeni levici sem pa našel zložen bel listek. Na njem je bilo zapisano:

»Lahko bi me bil rešil, zakaj ljubila sem te zelo.

Z Bogom, Štefan.

Iris.«

V tisti minuti sem se zavedel, da sem jo imel resnično rad.

Cez tri leta in pol.

James Wellesley je umrl v jetnišnici. Maščevanje Indijancev ga ni več doseglo.

Viola in Kamil sta srečna. Premilega dečka imata. Štefan mu je ime.

In jaz?

Svojeja najtežjega slučaja nisem popolnoma razvozlal. Nisem nikoli dognal, kje se je nehala krivda Iride Wellesleyeve in kje se je začela njena usoda.

Umrl bom, preden pride zima. Kukulkanov srd neizprosno visi nad menoj. Mrzlica me razjeda in Hlunjevo sredstvo je izgubilo svojo moč.

Jukatan! V mrzličnih sanjah slišim šumenje tvojih brezkončnih gozdov. Tako mi je, kakor da bi me klicali.

Rože zdaj spet dehtijo v clauderiškem gradu.

Kaj je strlo moje življenje?

Ne vem. Vem le to, da ne bi bil smel prekršiti zvestobe, zakaj nad ljubezni in življenjem je čast.

»Rajši mrtev ko nezvest!«

Tako je zapisano na rodbinskem grbu Stornishev od tistega dne, ko je škotski kralj povzdignil mojega prapradedca v plemiški stan.

Praded nad zvezdami! Ali boš obsodil poslednjega Stornisha, če mu Bog odpusti?

Viola in Kamil sta srečna.

Jaz tudi.

Konec.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Telefon šte. 30—20.

Dunajska cesta šte. 31 (Hiša Zidarjevih dedičev)

Račun poštne hranilnice šte. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kaviče in garancijska pisma.

Podružnica: Sarajevo

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Za Božič

nudim izbrana namizna vina, vseh vrst butelke, pristno žganje, likerje, sveže delikatese itd.

Cenjenemu občinstvu se priporoča

SREČKO OGRIČ

LJUBLJANA, Sv. Petra ceta 13.

15409

Dobro vpeljane

zastopnike

za vso Jugoslavijo IŠČEM za prodajo prvovrstnega specerjskega artikla proti dobri proviziji. — Ponudbe na oglašni oddelek »Jutra« pod »Agilni zastopniki«

15751

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Bog je v svoji neskončni milosti odrešil trpljenja ter pozval k Sebi našo predobro soprogo, mamico, staro mamico, gospo

Terezijo Maček

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo, dne 23. decembra 1931 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Krojaška ulica 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1931.

15740

Žalujejo rodbine:

Maček, Železnik, Lauter in ostali sorodniki

Umrla je
previdena s svetimi zakramenti
najina srčno dobra mati, gospa

Marija Deu

odvetnikova vdova

v starosti 63 let.

Pogreb bo v Kranju v četrtek ob 9. dopoldne. Svete maše se bodo darovale v tukajšnji farni in rožemski cerkvi.

Kranj, dne 22. decembra 1931.

15747

Lotar Deu,

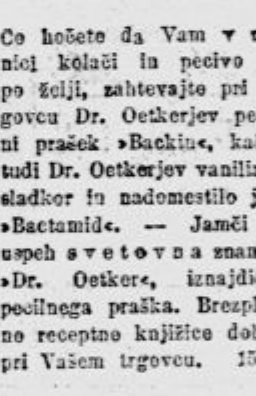
uradnik Trboveljske premogok. družbe

Bogomir Deu,

sreski komisar

Rodbine: Preve, Zusak, Kompare, Nagy.

Cenjena gospodinja,
zapomnite si, takole izgledajo pravi zastopniki dr. Oetkerja!

Naznanilo otvoritve!

V Prešernovi ulici, poleg konfekcije »Elite«, otvoriva danes v sredo, dne 23. decembra 11.

MODERNI

frizerski salon za dame in gospode

v katerem bova izvrševala tudi ondulacijo, masažo in manikuro.

Prosiva za obilen obisk

STANE in TINKA RAKAR

LJUBLJANA, Prešernova ulica 7.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kurja očesa

Najbolje sredstvo proti kurjim očesom »Claven« je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz zvoznice in glavnega skladišča. Čuvajte se ponaredov! 501

M. Hrnjak
lekarnar — Sisak

Najnovejša sluzinska postelna sleznica zelo praktična, sluzinska postelja s tapiceriranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Din 390.— Razpoložljiva poštom in železnico po povzetju.

Lesena sluzinska postelna sleznica zelo praktična, sluzinska postelja s tapiceriranim madracom. — Stanje Din 280.—

spalni. fotelj stane Din 1300

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stanje Din 150.—

Po tem imam čisto čisto: perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIC, ZAGREB

Ulica 62. III.

Zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro svetovnoznana trrdka

H. Suttner LJUBLJANA 5

Prešernova ulica šte. 4

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, naprsnih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji.

Tvrda razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije. Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, ki ga vam pošlje zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER v Ljubljani 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Zagrebska veleindustrija

išče zastopnika

proti proviziji za Slovenijo. Prednost imajo lastniki lastnega avtomobila ali motornega kolesa ali zastopstva drugih industrij.

Ponudbe pod »Zastupnik 4706« na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5.

15744

DR. ALBIN SMOLA javlja v svojem imenu in v imenu gospe ANGELE VOJSKA ter gospoda DR. JOSIPA SMOLA žalostno vest, da je umrl dne 21. decembra 1931 v Zagrebu po težki in mučni bolezni njihov ljubljani brat, gospod

GUSTAV SMOLA

kapetan v pokoju

Truplo dragega pokojnika prepeljemo v Ljubljano z avtom naravnost na pokopališče Sv. Križa, kjer bo položeno v sredo, dne 23. decembra ob 3. uri popoldne v rodbinsko grobnico.

Ohranimo dragega pokojnika v dobrem in častnem spominu!

Ljubljana, dne 22. decembra 1931.

15756